

VIENYBĖ LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 4.

Plymouth, Pa., d. 22 Sausio (January) 1902 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVII.

Rasiant apie permainą adreso
butinai reikia atsiųsti ir senąjį adresą.
Del norėsių pamatyti mūsų
laikraštį siunčiamame viena numerį
dykai. Prenumerata turi būti iš-
virszaus apmokėta.

THE WEEKLY

„Vienybė Lietuvnikų“

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian "NEWSPAPER" in PLYMOUTH, PA. Represents the interest of more than 300,000 Lithuanians in the United States. Subscription only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE \$0.25
ONE INCH ONCE \$1.00
ONE INCH, ONE YEAR \$10.00
all communications must be addressed

J. J. Pauksztis & CO. Plymouth, Pa.,
The Printing Office of „Vienybė
Lietuvnikų“ executes the cheapest,
promptest and most correct printing
in lithuanian language:

Job Parwise in all modern languages

„Vienybė Lietuvnikų“

Iszeina kožną Seredą, Plymouthe

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE.... \$2,00
Į UZMARĖ..... \$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų \$10,00
Viena eilutė smulkiom raidėms 25c.
Už colį vieną sykį garsinant \$1,00
Pajieszkėjimai: už vieną sykį 50c
Du sykius garsinant 75c.
Tris sykius (už vieną dolerį) \$1,00

Pinigai kitai nesistuncia, kaip tik per
MONEY ORDER, oa registravotose gromatose
ant szito antraszo:

J. J. Pauksztys & CO.

224 East Main Str.,

Plymouth, Pa.

Max Reese & Co.

109 E. Main str.

Plymouth, Pa.

Didžiausia ir geriausia avalines, kurpių ir batų
krautuve visam mieste.

Zemiausias prekės!

Star Drug Store.

kampas Main & Eno str.

PLYMOUTH, PA.

Parduoda gerai sutaisytas gyduoles ir chemizkus dalykus. Gerą
muilą, szepečius, szukas ir t. t. Perfumas ir didelę daugybę visokių
mažmozių. Czysta arielka, vynai ir kitoki gėrymai vartojami kaipo vaistai.

Daktaru receptai sutaisomi kogeriausiai.

M. ROSENBAUM

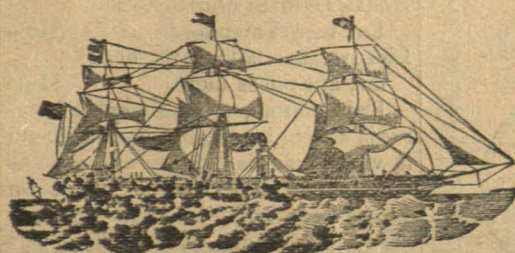
Geriausė dėl Lietuvių Agentura ant visos

Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas
dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiek-
vienoj' dalyje svieto ir siunčiam pinigūs greitai ir pigei.

Susiszekam visokiose kalbose. Pinigūs priimam ban-
kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.

Neikite pas svetimą, bet pas

V. G. Sava

„Saloon“ 13 S. Canal street,

WILKES-BARRE, PA.

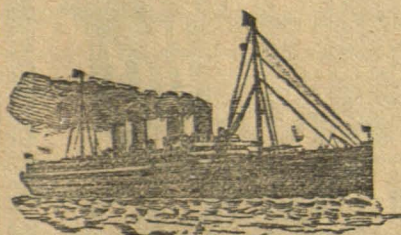
Puiki degtinė ir alus! kvie-
ciam lietuvius.

Czia gausi pigiausias laivakortes ir
pigiai nusijai pinigūs į visas dalis.

Telefonas 309 — 3 S. S.

P. V. Obiecunas,

1118 Carson str. S S. PITTSBURG, PA.

Pardodu Laivakorte ant visokių linijų ir siun-
cziu pinigūs į visas dalis svieto. Doviernastis
(pavedimus rezutu) atlikimui reikalų su Masko-
lijos valdzia. Iezmainan visokius pinigūs ont
amerikoniszkių ir t. t. Darau apsegerimūs nuo
ugnies (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu
kurj atkeliauvėj užlaikytų kastlegarnėje, tegul
szaukiasi prie manęs, o asz į iszliuosuosiu.
Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o bratte
užganėdinti.

Daugiau kaip
30 metus iszmgintasi
Dr. RICHTERO
wisam swietul zinomas
"ANKER" (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatizka
skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas
F. A. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyčia Adomo Adžgaucko,

Užlaiko kasdien szviežią mėsą, kiau-
liena, versziena, jautiena, avincziena,
kumpiai szvieži rukyti, deszrų visokių
galima gauti dideliam pasirinkime.

teiposgi užlaikau mil-
tų, cukriaus, kavos,
arbatos, žuvų, silkių,
surio ir visko kas tikt
yra reikalinga žmogui dėl maisto ir
už p gesnę prekę nei kaip pas kitus
visi pas **Ad. Adžgaucka**

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Teleponas 352 Plymouth.

Daktarka. Johanna Želviene.

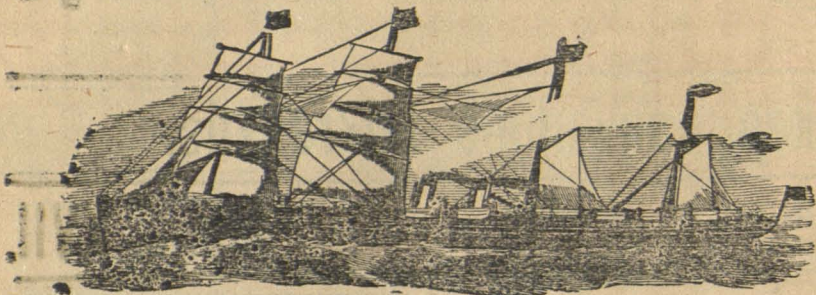
Vienintelė lietuviszka daktarka
gydo visokias ligas. Offisas ir gy-
venimas: ant kampo Centre Ave. ir
Church ulyczių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
nū 12 iki 1 po piet,
atidarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Prima į savo namus ant tamtikro
laiko gimdyves (moteris palage) ir su-
teikia joms pagelbą ir gerą priežiūrą

Max Kobre
 Successor to
KOBRE & HERSCHMANN
Litewski i Polski BANK
 40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Prrieteliai! dudu jums zinia, kad mes pardudam Szifkortes ant visy greiciausy laivy uz pigiausia preke. Esu uztvirtintu agentu ant liniju North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziam pinigus, kurius jusu prieteliai gauna i 15 dieny. Musy kantoroje galite susizneketi lietuvizskai ir lenkiskzcai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 metus su koznu apsiejome teisingai. Teiposi pardudame tikietus ant visy gelezinkeliy Amerikoje ir Europoje.

Duodam zinoti kad mes priimam pinigus i deposita bankos ir mokam po 3 1/2 procentus ant mety. Procenta tik ta mokam nuo 50 doleriy ir viszaus, ale kad buva padeti ne maziau kaip 6 mensesius. Padeti ir izimti gali kozna diena nuo 9 ryto iki 2 po piety, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Krautuve Forniczio.

Oztonai gausite pigiausiai visokius naminius rakandus, kaip tai lovas, komodas, kreeses ir t. t. Klekvienas syki pas mus pirkes, ateina ir kita syki. Susikalbėti galima visaip.

A. FAINBERG,

66 E. Main str. PLYMOUTH, PA.

Didele krautuve IR KARZIAMA

Kas nori gero tavo gauti ir skanaus gerymo ragaut, tegul atsilanko pas **Jona Zukaucka** Plymouth, Pa.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos uz rupestinga, teisinga ir artistiska izdirbima.

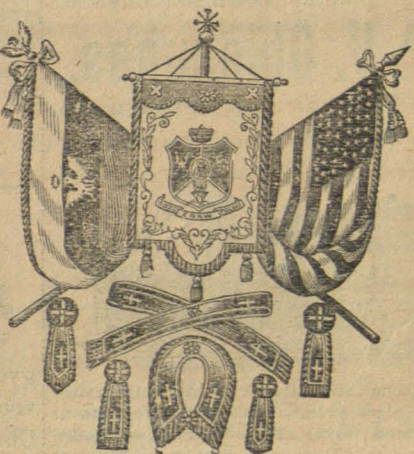

KARUNŲ, SZARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu uz garbe apreikshti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystems, kad asz dirbu wisus augszcziaus paminetus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 mety uzsiimdama izdirbimais igijau geriause praktike ir del to galu wiska padirbt pigiau ir geriau ne gu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuvizskas **BRAVORAS** Suvienytose Valstijose Sziaurine Amerikos, kuriame iszdirba geriause **ALU PORTERU** ir **ELIU**.

Nes yra daromas isz grynų javy ir geriausy apfiniy, norint ir geriant truputi uzsilinksmi bet galvos neskauda, nes jame nera jokių primaiszytų kvarby ne proszky.

Todelgi perkantieje ir pardavejai (karcziamnikai) visacs reikalaukite Lietuvizsko

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelspite savo Vientauczius lietuvius.

POLISH---LITHUANIAN BREWING CO.
 DANVILLE, PENN., A.

Apszvieta ir Mokslas uz pigiause preke.

Biblija arba Rasztas Szventas Seno ir Naujo Testamento, vokiszkas drukas, puikiame apdare \$5.00
 Naujas Testamentas, lietuvizskas drukas, puikiame apdare \$1.00
 Budas Doro Pasilinksmimo Laisvose Valandose \$1.00
 Lietuvizskas laikrasztis, nedeli nis, ant pusės meto \$1.00
 Kaip matote, viskas sykiu kasztuoja \$8.00, bet dabatės atiduodu ta viska draugia kaip yra augszcziaus mineta, tiktai uz \$5.00. Skyrium neparduodu nieko isz szito suraszo, kaip tiktai keturis dalykus draugia.

PASARGA: Laikraszti ant pusės meto duodu viena isz szitu triju: 1 Vienybę Lietuvnių, 2 Lietuva 3 Lietuviz Koznas pirkejas szios mano ofertos, turi tiesa pasiskirti sau viena isz augzcziaus mineta laikraszciy ir sykiu su steliunku tur daneszt man laikraszcio vardą.

Kas nenori arba negali atsisti pilnos sumos pinigų, y. \$5.00 sykin su steliunku, tas tegul siunczia \$1.00, bet nemažiaus, o kitus \$4.00 damokė ant expreso priimdamas pirkinį. O jeigu kas neiszsitinka iszduoti \$5.00 ant karto, tas tegul susideda su draugu per puse, o abudu dziangsis pasinaudoje isz ezitos mano ofertos.

Lietuviai, naudokitės isz ezitos teip gausos progos, nes szia oferta padarian tiktai vien delei jusy labo ir tiktai ant trumpo laiko.

Pinigus reikia siusti per Money Order, arba registravotoi gramatoti. Adresuokite sziteip: **M. Mockus, Bx 54, Detroit, Mich.**

Griaicziausiai iszgydo visokias ligas

Dr. J. Szlupas

Telephone 4373. 421 Penn. Ave. Scranton, Pa.

ST. LOUIS - CHICAGO
THE HANDIEST AND BEST WAY TO HANDLE A PAN IS BY THE HANDLE.
 The Handiest and Best Route between the PAN-AMERICAN EXPOSITION and NEW YORK is the **LABRAMANA Railroad**
 For Information, Rates, etc., address **450 BROADWAY, N. Y., 220 MAIN ST., BUFFALO, 103 ADAMS ST., CHICAGO, EIGHTH & OLIVE STS., ST. LOUIS, 20 EXCHANGE PLACE, N. Y.**
T. E. CLARKE, Genl. Superintendent.
T. W. LEE, Genl. Passenger Agt.
B. D. CALDWELL, Traffic Manager.

ADRESAI Susivienyjimo L. A. virsz.

Prezidentas — **M. Totorius,** 1 Willow str., Plymouth, Pa.
 Vice-preziden. — **V. Kaunas,** Box 211, Newburyport, Mass.
 Sekretorius — **T. Astramskas,** 732 S. Front st. Philadelphia, Pa.
 Kasierius — **T. Pauksztys,** 123 N. Main str., Pittston, Pa.
 J. Kazakeviczia, 1150 Wyomint Ave. Pittston, Pa.
 K. Unika, 1112 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.
 Apiekunai kasos: **V. Daukszys,** 332 Catharine str. Philadelphia, Pa.

PERŽVALGA.

— Nuo 1 Sausio Lvove (Gallicijoje) pradėta spaudinti Adomo Mickevycziaus veikalus žydizskoje tarmėje, — ne hebrajiszkaj kalboje, bet teip vadinamam „žargone“. O lietuviszkoji literatura kuo parodė savo tautai tą dvasės milžiną? Kada visokios „tautos ir liežuviai“ gaivinas nemarum jo dvasiszku palikimu, lietuviai tik isz tolo pažįsta jo vardą.

— Vilniuje 1897 m. statistika rado 159,568 gyventojus, bet su priemiescziais ir kariūmene bus tų 200 tukstanczių žmonių. Ant tokio gyventojų skaitliaus dabar yra 180 policijos tarnų, kurių užlaikymui miestas duoda 75,950 rublių. Dabar valdžia ketina padidinti policijantų skaitlių iki 380, per ką miesto kasztai įaugš dvigubai.

— Žmonių įnirszimas priesz vokieczius už persekiojimą lenkų Poznaniuje atsiliepė ir Lietuvoje: didesnė dalis koo-peratyviszkų bendrovių ir ukiszskų draugysczių. Vilniaus gubernijoje sutarė nepirkti nieko, kas paeina nuo vokieczių, ir abelnai neturėti su kryziokais nėjokių reikalų.

— Petropilėje Lietuviszkoji susiszelpimo draugystė įtaisė 12 Sausio literatiszškai-dramatiszką vakarą. Atlikta tapo trumpa komedija „Geriaus vėliaus, negu niekad“ (pagal lenkiszką sutaisyta pp. K. Bugos ir M. Palionio); rentauta eilės: „kaip rožė pražydus, graži“ ir „Mano moczia vis kalbėjo“ (A. Varnas), „Viskas ant svieta visaip susipyng“ (G. Bedruskis), „Visi Edisonai“ ir „Szalta!“ (V. Girinis).

— „Žvaigždės“ apžvalgytojas 3 num. neiszkentė, neprikiszęs lietuviszkai visuomenei rinkimo dovanų „Visztaliui ant tabako“. Mums iszrodo, kad tokios tyzcionės nepritinka rimtam laikraszcziui, koku

nori buti „Žvaigždė“. Žmogus, kurio amžius buvo isztisa pasiszventimo ir darbo virtine, kada jis suklypo posunkia gyvenimo naszta, susilaukė to, kad jo vardą isznaudoja smailini mui liežuvių ir plunksnų. Guodokime nors nelaimę! Nieks nepavydi linksmo ir lepaus gyvenimo tiems, kurie jau cziasiant to „užsipelnę“. Bet tegul jie nekrapszto mūsų opų. Tie centai, kuriuos sumeta pavar-gėliai nelaimingam broliui, yra taja meilės auka, kuri iszkelia mus į žmones. Ir tos meilės mes neiszszizadėsime.

Isz Lietuvos.

Upyna, Raseinių pav. Neperseniai szitame miestelyje atsitiko didelis gaisras, net isz dviejų sykių, kuris isznaikino mažne visą miestelį, teip kad vos treczia dalis miestelio nuo ugnies iszliko; nedaug reikėjo, tai butų ir bažnyczia sudegusi, bet nuo to Dievas apsaugojo; labiausiai nuo ugnies nukentėjo Upynos žydai, kurių tų nemenkai gyvena; sudegė tei posgi ir monopolis su degtine. Kaip girdėt, tai dievobaimingi to kraszto žmonės laiko szitą gaisrą už bausmę Dievo, ant Upynos žydų užleistą, kurie buk tų (teip jiems nuduoda) kada kokį žmogų papiovē, dėl savo tikėjimiszskų apeigų. Žinoma, tai tik tuszczias pasakojimas, kuriam negalima tikėti.

Skarmalius.

Naumiestis, Suvalkų gub. BroLIAI ir sesers, gyvenantie jie už tolymų žemių ir vandenių nuo brangiosios savo tėvynės! Ir vėl asz pas jus su žiniomis isz Lietuvos: noriu praneszti žinelių, kurių szirdingai meldžiu paklausyti, ir ant svarbesnių dalykų atkreipti atydą, duoti rodą, o kartais ir pagelbą.

Jau buvo minėta „Vienybėje“ apie Kluonių (tikrai Kasiulaitį) isz Liepalotų, kuris už iszovimą szmekerio papuo

lė gudams į nagus, isz kurių jau sunku isztrukti. Taigi žmogelis Kasiulaitis prasėdėjo Kalvarijos kalėjime 8 sąvaites, ir szia dien butų besėdįs, bet atsirado gerų žmonių, kurie užstatė kauciją, ir tada tapo Kasiulaitis paleistas. Isz viso užstatė 800 rublių ne pinigais, bet turtu. Buvo gana turtin-gų ukininkų, bet sakoma: „turingas-nemielaszirdingas“; teip ir czia: pasigailėjo prapulties žmogaus ir susitarę pastatė kauciją 4 menkesni ukininkai, kiekviens po 200 rub. Pastatė tą kauciją Naumiestyje pas tyrinėtoją ir į treczią dieną tapo Kasiulaitis paleistas. Paleisdamas kalėjimo virszininkas pasakė: „už paranką mes tavę turime paleisti ir paleidžiam, bet kaip girdėt jau daug ant tavės yra kalių, tav gerai nebus, — kaip pareisi namon, tavę žandarai griebis, ir jų rankose tav bus szilcziaus, negu mūsų: blogi tavo, žmogeli, dalykai“.

Kasiulaitis, isztrukęs kaip isz kokios peklos, parkurė namon, bet tų isztarti teip skaudus persergėjimo žodziai niszėjo isz galvos nė dieną, nė naktį. Sztai po dviejų dienių atvažiuoja žandarai į Kasiulaiczio namus, klausdami, kur jis yra, nes jiems reikia Kasiulaiczio. Tiesa, tuo syk jo nebuvo namie, tai žandarai, viską iszknisę, iszvažiavo savais keliais. Tuo jau paplito po kaimus žemsargiai, klausinėdami, sznipinėdami, ar ne užvuos, kur yra Kasiulaitis. Kasiulaitis, užvuodęs netoli jo degutą smirdint, tuo tarpu pagludojo, o sulaukęs prietelkos nakties, smuko per Szeszupės vagą. Pabucziauvo Lietuvos pusėje Szeszupės krantą, o perbridęs, stovėdamas ant kran-to Szeszupės suvokietintoje Lietuvos žemėje, nusiuntė paskutinį prakeikimą visiems nevidonams, kraujageriams, dvasiagrauziams, kurie su apdumtais protais pildo vieno pus-

galvio isakymus, tikėdami tik į savo naudą, savo laimę ir į savo dvikartį pilvą. Pajutus policija, kad jau iszdumė Kasiulaitis, paikte papaiko; visa žandarų gauja ko ne pirsztus nusikando; puolė prie Kalvarijos kalėjimo virszininko, bet jau po laikui, — žvirblis, isztrukęs isz saujos, neatleks vėl į saują. Žandarai dar daug tikėjosi naudotis isz Kasiulaiczio, — dabar, nevidonai, pabirbinkit! Žandarai teip įpykę ant Kasiulaiczio, kad gyvai norėjo žmogų prapuldyti. Ant jo sukrovė visus niekniekius, kurie tik tam Lietuvos kampe atsitiko, o gudų akyse pasirodė baisyu daigtu, kaip tai: *lipinimai, gabenimai, priėmimai*, — viskas ant Kasiulaiczio tapo sukrauta. O tas szovims į szmekerį pasirodė žandarams tikras „anarchizmas“, nes szmekeris buvo tik ras maskolius, ir prakvostlounas, o toks gudų akyse veik tiek vertas, kaip pats caras.

Jeigu gerai pasiseks, Kasiulaitis pasieks Angliją arba ir Ameriką. Tautiecziai, kuriems tektų susitikti su juo, teiksis duoti jam prieglaudą ir rodą, nes jis žmogus yra nemenkai gero padaręs Lietuvoje ir kovodams turėjo palikti savo krasztą, jauną paczią ir penketą mažų vaikų. Žinoma, pacziai liudnas pasilikimas be vyro, ir kaipo moteriszkei, sunkus gyvenimas; bet tai dar vis niekniekis: svarbiausia tai tų mielaszirdingų, gailinczių artymo ukininkelių; kurių gyvenimus dabar valdžia apdraskys, atimdama nuo kiekvieno po 200 rub.; ir prikaiszios jie, kad už gerą jiems piktą užmokėjo.

Kasiulaitis gal ne butų nė bėgęs, kad ne žandarų prisikabinims; jis žada, svetimoje žemėje uždirbęs, atlyginti tiems ukininkeliams.

Ant galo, meldžiu tautieczių jam darbą kur geresnį prirodyti ir visame duoti paszel pą

Kitas žmogus, iš Szarnininkiskės Kriszius, paleistas ant kaucijos 500 rub., sėdi namieje; keletą sykių buvo jau szauktas ir tyrinėjamas; teipgi buvo statytas pas daktarą. Daktaras pripažino Kriszezių nesveiku esantį. Kalbama, buk Kriszeziui 5 metai „pase-lenijos“ reikia atlikti, — nežinia, kaip dar sudas nusudys.

Szaukė aplinkinius žmones ir klausinėjo apie Kasiulaitį, apie Kriszezių, klausė daugumo žmonių, kur gauna malda-knyges, kalendorius ir kito-kias popieras. Nieks iš žmo-nių nepripažino ir nusznekėjo, kaip kuris mokėjo, bet gudai netiki ir ant pasiteisinimo liu-dininkų nepriina. Liudnos Lietuvoj dienos, kad girdėt tokios naujienos. *Lauruks.*

Tilžė. Laikraszcziiai paduo-da, kad iš Rytprusių (taigi ir Lietuvos) gabena dabar daug arklių į Pietinę Afriką. Tie arkliai paskirti anglams. Ne-laimingi lietuviszki žirgeliai, kuriems reiks neszioti tuos žmonijos iszgamus!

— Per Eitkunus įgabeno į Prūsus iš Rusijos lapkriczio mėnesyje pereitų metų 589,200 žąsų ir 50 arklių.

Politiszkos žinios.

Amerika.

Vyriausias amerikiezių ge-nerolas ant Pilipinų, Chaffee, parsiantė į Washingtoną atskaitą, koks ant tų salų padė-jimas iki sukakusių Naujų me-tų. Jis prisipažįsta, kad stip-riai laikosi ir laikėsi insurgen-tai szitose vietose: provincijo-se Batangas ir Laguna ant sa-los Luzon, o teipgi ant salų Samar, Mindoro ir Cebu. Tę szalis didžiai pagabi tam, kad vesti teip vadinamą „guerilla-s'ų“ kovą, tai yra lengvai slap-stytis, iš netyezių užpulti ir lengvu giuklu kovoti. Giriasi teipgi gen. Chaffee, buk kova nusitęsė teip ilgai per tai, jog

amerikiečiai žmoniszkaį apsi-eina su krasztiecziais. Iš kitos pusės, buk pilipiniečiai esą pilni pasalumo ir vieną sykį vadina savę „amigos“ (drau-gai), o kitą sykį, prisitaikę, musza amerikiecius.

Mes tikime, kad Amerikos kareiviai, kurie turi žmonisz-kus jausmus, nepuola, kaip žvėrys, ant nekaltų to kraszto gyventojų. Bet iš kitos pusės žinome, kad generolai spiria juos naikinti krasztiezių gy-venimus, deginti triobas, isz-trypti javus ir daržus; mes ži-nome, kad generolai apstatė daugumą salų kariszkais lai-vais, kad nedaleisti pristatyt gyventojams maisto. Ar toks vedimas karės yra žmoniszkas?

Gen. Chaffee, siųsdamas sa-vo atskaitą į Washingtoną, pri-pleikė teipgi vyriausio audi-toriaus atsiliepiamą, kuriame tas auditorius vadina pilipinie-czius galvažudžiais ir plėsz-kais. Greta to, auditorius suo-pia, kad pilipiniecius būtų lengviaus isznaikinti, jei visa valdžia būtų pavesta genero-lams, o kad civiliszkas guber-natorius, nė vyriausias sudas neturėtų nėjokios valios.

Jeigu teip atsiliepė genero-lai, tai matyt, kad net tas pats gubernatorius, kurs visa dva-sia persisunkęs neapykanta prieš pilipiniecius, iszranda, kad generolai elgiasi nežmo-niszkaį.

Toliaus gen. Wade giriasi, kad ant salos Bohol pasidavė isz syk 365 pilipiniečiai: isz to matyt, kad visur dar yra stiprus ir apstingi skaitliuje pasikelėliai.

O kas ypatingai liudyja apie tvirtą pilipiniezių dva-sią, tai tas dalykas, kad ir jų moters eina į kovą: sztai mo-teriszkė, vardu Aguoda Kaha-bagan, yra buvus ilgą laiką vadovu 800 insurgentų, isz ku-rių 300 turėjo szaudykles. Da-bar tą karžygę netyczia užklu-po 8 pulko kareiviai ir suėmė. Toji moteriszkė dar pirm 6

metų buvo kovojus prieš is-panus, o dabar jai prisiėjo pa-teksti į rankas tų veidmainių „iszliuosuotojų“, kurie su kar-du rankose atėjo naikinti jos szalį, arsziaus už ispanus.

Vietoje ką veidmainiauti ir laistyti be reikalo žmonių kraują, Amerikai priderėtų praszalinti tą blogą, kurį pali-ko tę ispanai. Didžiausia prie-žastim žmonių vargo ir visų jų sukilimų yra tai, jog ant Pilipinų minykai valdo ge-riausias žemes. Dar prie ispa-nų žmonės reikalavo atėmimo nuo minykų turto ir iszvary-mo jų paczių; to pat jie geid-žia ir dabar. Mynykai patys susipranta ir gerumu nori par-duoti savo turtus valdžiai. Amerikos valdžiai priderėtų atpirkti nuo zokoninkų žemes, kurios isznesztų 5 iki 7 milijo-nų dol, ir pavesti jas žmonėms. Padarius tai ir davus kitus reikalingus palengvinimus gy-ventojams, valdžia atsiektų tai, kad visa szalis aprimtų ir ne-reiktų mėtyti milijonų, idant žudyti žmones.

Pietinė Aprika.

Ypatingas žinias garsina angliszkoji valdžia apie skait-lių pražuvusių karėje burų ir apie atimtą nuo jų turtą. Per-eituos 1901 m. buk užmuszta, suzeista, sugauta ir pasiduota 18,320 burų; atimta nuo jų 7993 szaudyklių ir 2,300,000 patronų; pavogta nuo burų 29,882 arkliai ir 366,821 gal-vijai. O anglų pragaisztis bu-vus daug mažesnė: isz viso nu-kentėjo 9,113 kareivių, isz ku-rių 1513 buvo sugauti, bet vėl paleisti. Už tai anglai szeip nukentėjo: 4090 vyrų numirė nuo ligų, 15 oficerų ir 132 kareiviai per nelaimę žuvo, o 25,800 pavirto į nusilpėlius, kuriuos reikėjo sugražinti na-mon.

Matyt, kaip anglai giriasi savo pergalmėmis. Jie užmirszo angliszką pasakaite apie szeri-

fą isz Nottingham'o, kurs di-džiavosi savo drąsumu tik del-to, kad drauge su 10 savo pa-gelbininkų sugavo vieną plė-szika. Teip ir anglai: sziądien 20 angliszkų kareivių stovi prieš vieną barą, tai bepigu ir kariauti. O betgi ir dabar burai turi virszų.

Dalis darbu.

Westville, Ohio.

Czia bus iszriszta labai akyva darbininkams prova. Tulas darbininkas Shaffer isz plieno dirbtuvių straikavo drauge su kitais vasarą pereitų metų; pasibaigus straikui, jis sugrįžo į dirbtuvę ir gavo darbą dirb-tuvėse „American Sheet Steel Co.“ Bet sztai, pirm keleto są-vaiczių, dirbtuvės užveisdeto-jas Brookman pasiszaukė Sha-ffer'į į office'ą ir sugražinęs jam unijos ženklą, liepė atsi-traukti nuo darbo. Darbininkų organizacija „Amalgamated Association“ paėmė tą reikalą į savo rankas ir apskundė tą bosą Brookmaną į sudą už ne-teisingą atstatymą darbininko. Grand jury Lisbon'e, Ohio, tą skundą priėmė ir dabar lauk-sime, kuo ta prova pasibaigs. Tada žinosime, ar gali kompa-nija atstatyti darbininką be reikalo ir be kaltės.

Youngstown, Ohio. Apie 25,000 gelezies ir plieno darbininkų į vakarus nuo Pit-tsburgo naudosis isz pakeltos mokesties: pudleriai vietoje \$5,50 nuo tonos gaus \$5,75, o finisher'iai vietoje 67 ct. nuo tonos gaus 68½ cento.

Pittsburg, Pa. Czia susirinko murininkų unijos konvencija; toji organizacija skaito 70,000 sąnarių; ji nori prisidėti prie „American Fe-deration of Labor“.

Cheswick, Pa. „New Allegheny Coal Co.“ ketina padidinti savo angliakasykles; tam reikalui ji nupirko 900 margų žemės su anglių sluogs-niais; toji pat kompanija įtai-

sys Cheswike naują plieno dirbtuvę, kur turės vietą 600 darbininkų.

Bradock, Pa. Plieno dirbtuvė, prigulinti „American Steel and Wire“ kompanijai, pradėjo vėl dirbti; ji buvo sustojus dėl stokos anglies.

New Castle, Pa. Kėtina tiesti naują geležinkelį tarp New Castle ir Afhtabula.

Plymouth, Pa. Prezidentas 1-mo distrikto susivienijusių darbininkų praneša, kad tame distrikte dirba 75,739 kalnakasiai, iš kurių 68,281 priguli į uniją; kiti 7,458 darbininkai nesiraszo į organizaciją ir kompanijos daro jiems už tai palengvinimus.

San Francisco, Cal. Policmonams pripažinta 8 val. dienos darbo.

Wichita, Kas. Stato cukraus dirbtuves už milijoną dolerių.

Shamokin, Pa. Kasyklių inspektorius Brennan sudėjo raportą, jog septintam kalnakasių unijos distrikte pereituos metuos buvo kasyklėse 60 atsitikimų su nelaimėmis, o 98 atsitikimai be nelaimių su žmonėmis; iszeina teip, kad kiekviens žuvęs žmogus atpirko savo gyvaszia 123,892 tonus anglių.

Wheeling, W. Va. Kalnakasių konvencija, susirinkus mieste Huntington, sutaisė naują mokesčių toblyčią ir reikalau nuo kompanijų, kad jos priimtų tą toblyčią nuo 1 Balandžio szių metų.

Fall River, Mass. Dirbtuvėje „Sagamore Cotton Mill No. 1“ 140 audėjų pametė 10 sausio dirbę ir visas darbas tę apsisotojo.

Hazleton, Pa. Szitose angliakasyklių apielinėse bus sutvertos kuopos atskiriam vaikams, dirbantiems prie anglų; urėdus kuopose pildys patys vaikai, bet po

priežiura sąnarių iš vyresniųjų kuopų.

Sharon, Pa. Czia stato dar daugiau peczių deginimui kokso. („L.“)

Pittsburg, Pa. „American Bridge Co.“ padidjs savo dirbtuves, todėl ir vietų darbininkams atsiras daugiau.

Morris, Ill. Atradę czia anglies sluogsnis, parengs netrukus naujas kasykles.

Isz Amerikos.

Nuo Annosziaus pas Kaifoszių.

New Yorke viens kriauczius L. Schapiro isztisas dvi savaites nesziujo isz vieno ligonbutcio į kitą savo 3 metų dukterį, kuri sirgo krioklige; bene sziojant treczią savaitę, kudi kis numirė ant tėvo rankų. Mat, kiekvienam ligonbutyje daktarai iszrasdavo vis kitokią ligą ir į ligonbutį nepriimdavo; ant galo, klinikoje po No. 75 Essex str. liepė neszi kudi kį į „Post Graduate Hospital“; czia daktarai pripazino kriokligę, bet gydyti jau nereikėjo: kudi kis iszleido paskutinį kvapą ant tėvo rankų. Kokiam kraszte mes gyvename?

Keisti vardai.

Amerikiecziai, duodami vaikams vardus, gali pasirinkti sav vietoje szventųjų vardo valia vardą arba žodį. Vienu isz keistesnių vardų, kokius teko kam girdėti, be abejonės yra vardas panos „Independence“ Smith isz Plymouth, Pa., kuri 15 sausio isztekėjo už J. Davey czia pat. Mat, pana Smith gimus yra 4 „dziulajaus“ 1873 m. ir dar paczioje Washingtono Teritorijoje, tai tėvai ir pavadino ją „Nepriegulmyste“. Lietuvoje kuniagai nepriima net tokių vardų, kaip Keistutis, Gediminas ir t. t. Tik Vytautas, kad ir neszventas, per ponų įtekme įga vo sav vietą tarp kataliki-zkų

vardų.

Mergina sargu įstatymų.

Miss Faith A. Bullard isz Wilkes-Barre, Pa. yra pirmutinė Luzernes paviete moteriskė, kuri gavo vietą Superior Court'e už prokuratorių (attorney).

Isz ministrų į redaktorius.

Mr. Smith, vyriausias pacztų užveisda (toji vieta lygi yra ministro vietai), atsiliuosavęs nuo tarnystės, grįzta isz Washingtono į Philadelphia, Pa., kur jis apims redakciją savo laikraszcziio „Philadelphia Press“.

Pilna maszna.

Suv. Valstijos turėjo savo izde į galą 1901 m. 581 milijoną dolerių. Kitos vieszpatystės paskendusios skolose ir vos -vos sudursto galą su galu. Rusija jieszko paskolinti Prancuzijoje 4 milijardų frankų ir jei negaus, tai visa jos galybė gali sutriuszkėti į trumpą laiką.

Nuo kendzių.

Aną savaitę Olyphant'e, Pa., numirė, su apnuodyjimo zenklais, 3 vaikai 2, 5 ir 7 metų; mena, kad jie apsipenėjo kėndėmis, kurių buvo daug suvalgę.

Pagelba anglams.

Jeį anglai Pietinėje Afrikoje negautų arklių, tai jie būtų turėję jau seniai prasitraukti isz tų. Bet atsiranda geradėjai, kurie suszelpia anglus ir pade da jiems piauoti burus. Duosniausias isz tų geradėjų — tai Amerika, isz kurios jau antri metai pristato anglams arklius tukstancziais. Sztai ir 16 sausio iszplaukė isz New Orleans, La., garlavis „Monterey“ su 1000 arklių, paskirtų anglų kariumenei.

Naujos kasyklės.

Elkins, W. Va., apielinėse užtikti misingio sluogsniai, kuriuose atsiranda apszčiai aukso, sidabro ir szvino. Inzinie-

riai isz Washingtono pripazista, kad tie sluogsniai labai turtingi. Aplinkinius žmones apėmė „aukso drugys“ ir jie tikisi laimėsią daug aukso.

Ir vėl nuo kerosino.

Racine, Wis., mergina norėjo geriaus uždegti peczių ir užpylė ant anglų gazolino; ji pati ir namų szeimininkė p. Redfield sunkiai apsvilo.

Jieszko garbės.

Prezidentas plieno trusto Schwab'as, kurs Amerikoje stato bažnyczias už tai, kad apgalėjo straikuojanczius darbininkus, dabar nuvažiavo į Europą jieszkoti sav dar didesnės garbės. Jis nusibeldė į szulerių lisdą Monaco ir loszia ant roulette'os. „Turtincziui ir vaikuskipszas nesziuoja“ — kaip sako žmonių patarlė. Teip ir Schwab'ui pasisekė du syk apgrajyti banką: su viena diena jis laimėjo \$10,800.

Didelė nelaimė.

8 Sausio, New Yorke, po Park Ave., susikulė du bėgusieji tuneliu po žeme trukiai; isz po griuvėsių isztraukė 15 lavonų, o dviguba tiek atrasta suzeistų ir apsvilintų. Ir tai padarė vienų-vienas žmogus, kurs pilnas „yankių drąsumo“: kada vienas trukis su žmonėmis turėjo sustoti gale tunelio, tai paskui bėgancziio trukio maszinistas, nieko nežiurėdamas ir sav szvilpindams, užlėkė ant pirmojo trukio, rasi kad „pastumėti“. Ir pastumėjo: viens vagonas sutriuszko į szapus, iszsiverzė ugnis ir kas nežuvo ant vietos, tiems sulauzė kaulus ir apsvilino.

Didelė dovana.

St. Louis parodos komitetas paskyrė du milijonu dolerių dovanų tam, kurs įtai ys geriausią baliuną (laivą lakstymui oru).

Rupiateivystė.

Amerikiecziai, kaip užsispyrė sykį prieszintis ateivystei, tai jau nė saiko nepazįsta. Dabar,

tula „Immigration Restriction League” isz Bostono atsiuntė ta. ntyczia savo delegatus į Washintono senatą, kad perstatytų jų reikalavimus. Toji liga geidžia, kad kiekvieną ateivį ekzaminuoti, ant kiek jis išsilavinęs protiszkai, ar moka ant raszto ir t.t. Kongresas, kaip matyt, palinkęs sekti visus tuos nurodymus. Prezidentas, kaip žinome, isz pat pradžių buvo iszsitares, kad reikia apsunkinti ateivystę.

P o k a r a l y s t e i .

Milijonierius H. Philips isz Chicagos, kurs vadindavosi „kornų karalium”, palydėjo savo milijonus ir dabar turės dirbti, kad užsidirbti kornų nors ant duonos. Sic semper tyrannis! (teip visada terionams).

Philipinu salos ir jų gyventojai.

Philipinai — tai archipelagas (tas žodis paeina isz graikiszko liežuvio ir paženklina keletą arba daugiaus salų, gulinčių vidur marių arti viena kitos; lietuviszkai archipelagą vadina salynu arba salų kekiuru). Tam salyne yra daugybė didelių ir mažų salų. Didžiausia sala — Luzon, turinti 40,885 keturkampių mylių paviršiaus; teipgi didelės salos: Mindanao, Samar, Negros, Panay, Cebu, Mindoro, Bohol ir Palawan; o mažas tai nė nesuskaitytum. Asz gyvenu ant salos Masbate, kurios plotas isznesza 1211 keturkampių mylių; vyriausias miestas vadinas teippat Masbate. Plaukiant laivu, isz visų pusių matyt visokio didumo salos, puikiais žaliuojancziais medžiais apsiklęstę, kalnų virszunės ir kloniai; visos salos apaugę labai tankiais medžiais ir krumais.

Didžiausia ir turtingiausia sala, kaip sakiau, yra Luzon su didžiausiu miestu Manila, Philipinų sostapile; tam mies-

te skaito apie 150,000 gyventojų, kurie susideda isz miaszytų tautų, neskaitant krasztiečių, kurių czia didžiausia dalis, o teipgi didelė dalis kiniečių ir japonų; kiniečiai užima czia svarbiausias vietas vertelgystėje.

Manilos miestas guli puikioje lygumoje ir turi puikią iszžiurą nuo vandens.

Klimatas czia visada sziltas, tik lietu laiką vėsiaus; o lietuviszką czia prasidėję, negreit nustoja.

Isz augmenų svarbiausi „Rizai” ir „Cocoa-nut”, lietuviszkai galbut, „palmos” vadinami; isz palmos krasztiečiai turi didelę naudą: isz palmos rieszuto jie gauna valgi ir gėrymą, kurs randasi viduryj to rieszuto; teipgi iszvirina alie jų, kuriuo jie žibina, o moters sav plaukus tepa.

Isz palminio medžio jie taiso sav gyvenimus, o isz lapų stogą ir sienas iszpina; teipgi jie leidžia sulą isz szakų ir sutaiso svaiginantį gėrymą, kurio airiai prisigeria ir tada nežmoniszkai su krasztiečiais pasielgia; apsvaigę jie patys nežino, ką daro: eina į krasztiečių krautuves, geria alų, degtinę ir neužmoka, o kiti, doresni, sako, kad užmokėsia po iszmokesczio, net pasiraszo ant popieros vardą, kokio niekas nė negirdėjo tarp žmonių; kiti nė už skalbimą drabužių neužmoka. Krasztiečiai, dagirdę, kad mes turime prisakymą kraustyti ant kitos salos, visi su tais visokiais pasiraszymais bėgo prie lieutenanto; mūsų lieutenantas geros dvasios žmogus, tai kiek galėdamas prikalbinėjo užmokėti skolas; kiti užmokėjo, o kiti tai po smert užmokės. Prisiziurėjus man į szitą airių kariumenę, galiu tvirtinti, kad jie yra nupuolę dvasiszkai daug žemiaus už lietuvisus. Žinoma, visi girtuokliai, tinginiai, bomeriai, kurie nenori teisingai sav maistą užsidirbti,

pasiduoda į kariumenę. Patenka, gali sakyti, į kalėjimą, bet nors po stogu, ir turi ką suvalgyti, o pinigus nuo jų atima už nepildymą tarnystės.

Mus lietuviams nevelyju pasiduoti į kariauną; kitas isz lietuvių mislyja, kad Philipinų salos tai koks naujas svietas, kurį reik pamatyti; bet labai greit jis isipykta, nesmagu, neramu tarp tų žmonių, kurie amerikiečių labai neužkenczia.

Philipinų kalnai ir girios lemia turtą Amerikos milijonieriams; szitie kalnai yra turtingi geležim, variu, teipgi rasis aukso ir sidabro, o vėl didelė daugybė drutmedžio „Mahogany”. Czia daugelis amerikiečių jieszko aukso ir kiti surado, bet dar niekam negarsina, pakol pareis, tiesos užtvirtintintos isz Waszingtono apie kasyklas ir apėmimą žemes.

Po kokio laiko amerikiečiai garsis Philipinus kaipo aukiškę szalį, kad žmonės eitų į czia ir apsigyventų ant salyno. Jug czia nebutų baurus gyvenimas, kad ne karsztis, kurs per apskritus metus nepasimažina ir daugelis visokių ligų isz to kyla. Krasztiečiai beveik visi turi biaurybes niežus, kurie vargina ir kareivius, o jų vaikai teip apipilti tais niežais, kad net baisu žiurėti.

Krasztiečių gyvenimai sutaisyti ant stulpų, sukastų į žemę, teip kad grindys kokias 6 pėdas nuo žemės; jų lova, stalas, kedės tai vis ant grindų; susėdę aplink molinį puodą, „rizų” pasikabindami su sauja, kemsza į burną, užsigerdami vandenio; guli jie visi kruvoje su szunimis, katėmis, kiaulėmis ir visztomis; teipgi daugiausiai gyvena dvi-tris szeimynos vienam bute ir guli visi kaip avys; pas juos grincioje labai neszvaru, ir teip smirda, kad prie kitų negali nė prisartinti; teipgi jų moters atsiduoda palminiu alie-

jum, nes tepasi juo savo plaukus; blusų ir kito brudo tai pilna; pas juos madoj rinkti brudą isz plaukų viena kitai arba vyrai moterims; žinoma, vyrai netur plaukuose brudo, nes kerpasi.

Krasztiečiai beveik visi katalikai, bet jų bažnyčios apilyszę, nudriskę, viduj teipgi apleista; pas juos daugelis visokių szventų dienų, daugiaus negu Lietuvoje. Eidami į bažnyčią, apsitaisto szvariais drabužiais, turtingesni turi ir kurpes, o kiti tai vis basi; moters apsirėdo kartuninėmis dresėmis, baisiai negražiai pasiutomis; teipgi yra paprotys vaikszeioti su palaidais plaukais ir įkisztomis szukomis. Jų moters turi tikrai puikius plaukus, juodus kaip dažai ir ilgus, kurie liuosai užklęstę moteriszkės peczius, kas krasztiečių moterims gana pritinka.

Jie myli muziką ir kitokius pasilinksminimus. Vienas isz didžiausių pasilinksminimų — gaidžių pesztynės, atliekamos kas szventa diena po pusiau-dienio; teipgi myli loszti isz pinigų.

Szitie žmonės yra atsilikę toli užpakalyj nuo kitų tautų savo iszsilavinime; o kita, jie yra tinginiai, nenori nieko sav geresnio ar pagabesnio pasitaisyti; jie užsiganėdina, kad tur ką suvalgyti tuo sykiu, ir teip vilkina. Philipiniečiai yra prielankus žmonės, kada su jais apsipazįsti, ypacz moters ir merginos; merginos myli baltus žmones ir labai nori apsivesti su baltaisiais; pertai vyrai neužkenczia baltų, ypacz kareivių, nes szitie vilioja ir apgaudinėja jų merginas.

Dar bus.

*Joseph G. Bendrick,
Masbate, P. I.*

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje
Shenandoah, Pa. „Viena beda tai ne beda, bet dvi-tris

žmogų kaip užpuola, tai tikrai turi pražuti". Yra tai teisingas mūsų senelių privadžiojimas. Mat, viena bėda pagimdo ir iszauklėja antrą, o pas kui abidvi susikalbėję lipa ant sprando ir graužia žmogų iki gyvam kaului. Kad tai yra tiesa, šiandien liudyja daugelis atsitikimų isz mūsų paczių gyvenimo, ypatingai tvėrime lietuviszkų parapijų ir statyme bažnyczių. Sakoma, jog bėdos nereikia jieszkoti, ji pati ateina pas žmogų, bet toks numanymas nevisada pasirodo teisingas: lietuviai patys sav bėdą susijieszkajo. Pirm penkiolikos metų, kada dar nebuvo lietuviszkų bažnyczių, tai kiekvienas pripažis, jog lietuviai neturėjo tiek bėdų, nė ypatingų rupesczių; tiesa, jie buvo užmigę tautiszkai ir juos reikėjo szejp ar teip sujudinti. Bažnyczios ėmė dygti, tarsi grybai palijus, bet vietoje stoti pryszakyje lietuvių ir neszi lietuviams dvasiszką naudą, jos tapo naudos szaltiniu pavienėms ypatoms. Jei gu isz vienos pusės tvėrimas parapijų geras buvo tuo, jog suvedė iszklydusius lietuvius į kuopas ir tautiszką susipratimą — tai isz kitos pusės niekas negalėjo tikėtis, kad naujos bažnyczios taps įrankiu isznaudojimui ir piudymui lietuvių, o ant galo iszras tarp jų „bedievystė". Kas nežino, kokias šiandien bažnytines bėdas atjauczia lietuviai abelnai, o ypatingai Philadelphiaj, Bostone ir tt.? Mes, Shenandoriecziai, su savo bėdomis iki sziol niekam nesiskundėme, bet tai nereiszkia, kad jų nebutų. Vienuolika metų kaip esame pradėję statyti savo bažnyczia, o dar ir po sziai diena j jos užbaigimo nematy; rodosi, kad mes užsigėidėm atnaujinti Babelio bokszta, kur isz pirmo pasikėsinimo susimaiszė protai. Šiandien mes pasirįzome pastatyti storas akmenines bažnyczios sienas,

kurios tikrai galės szildyti mūsų kuną. Bet rupindamiesi apie pastatymą tvirtų bažnyczios sienų szildymui kuno užmirsztame, jog jaunoji mūsų gentkartė kenczia dvasiszką szaltį, neturėdama jokios užvėjos: nėra pas mus atsakančios mokslainės, kur mūsų kudikiai galėtų buti iszauklėti doroj tautiszkaj dvasėje ir iszsilavinti ant proto. Apie szį reikalą pas mus niekas nė necyptelia. Mes neesame bažnyczių prieszais; bet statydami bažnyczias su augsztais boksztais, paauksuodami ir pagrozindami jų sienas, mes užmirszome padabinti savo ir savo kudikių protą, kuris tikrai privalo buti grozybe mūsų dvasios. Szitoji klaida bus užraszyta stambiomis raidėmis lietuvių istorijoje ir bus mūsų amžinu gėdos ženklui, kad užvydėjome savo vaikams dvasiszko peno. Ar ne laikas butų tas klaidas nors dabar pataisyti? S....s.

Chicago, Ill. Szv. Martyno teatraliszka draugystė parengė ant 12 Sausio perstatymą „Genavaitės" salėje Freiheit Furrer, So. Halsted str. Patsai perstatymas sutaisytas neblogiausiai, tik kalba negryna; teipgi aktoriai matomai nebuvo gerai ant atminties iszmokę, nes kalbėjo su pertraukimu ir per menku gyvumu. Bet abelnai imant, kadangi mūsų broliai tame tik pradedavavintis, tai vien pagyrimą užsipelno, nes paszvenčia laiką ant teatro. Publikos buvo pilna salė, kad kitiems neiszteko vietos kur atsisėsti. 26 d. szio mėnesio bus loszta toje paczioje salėje komedija „Amerika Pirtyje", ką atliks „V. Kudirkos Draugystė". Buvo susitvėrus V. Kapsio Teatraliszka Dr., bet dėl menkų pajiegų susivienijo su „V. Kudirkos Giedorių Dr-tė", nes tikisi vienam burelyje lengviaus atsiekti savo užduotį.

Chicagoje be skaitliaus yra susitvėrusių draugysczių, ir dar vis naujos dygsta, o senos puola. Butų szimtą kartų naudingiaus, kad visos dar gyvuojanczios tautiszkos draugystės susilietų į vieną: tą syk galėtų daug ką geresnio nuveikti ir medegiszkai stiprius stovėtų. Dr-tė turi po 100 ir virszaus sąnarių, moka po 25c. mėnesinės; susirgęs sąnarys tik iszėjus 14 dienų ligos, gauna paszelpą, sirgęs 7 arba 13 dienų nieko negauna. Žinoma, kas nori melžti draugystę, tas mažai ką susirgęs neina darban 2 sąvaites, kad gauti „Benefit" isz draugystės. Jei gu butų įstatymuos (kaip rytinių valstijų dr-tės), kad 7 dienas pasirgęs gauna paszelpą, tai žinoma, kad kiti nelauks antrą sąvaitę sirgti, jei jam geriaus. Tai ką draugystė iszmokėtų \$5,00, tai dabar iszmoka \$10,00. Argi gali czia ir tesėti isz tų 25 c. ant mėnesio, jei pasitaiko keliems ligoniams vienu kart? Sekretoriams moka po \$15,00 mėtinės algos (kituos miestuos sekretoriai gauna po \$6,00 arba nieko negauna).

7 d. szio mėn. staiga pasimirė Dr. A. L. Graicziuno moteriszkė; dieną pirm to pasimirė nuo szirdies ligos jos sesuo. Laidotuvės buvo 9 d. drauge abiejų seserų. Trecziai seseriai gyvenant N. Y., davė žinią, bet atvažiavus rado jau veliones palaidotas. Ir toji teip jau serga, daktarai sako neturį vilties pasveiksiant.

Rodos, dar niekur nebuvo girdėta, kad lietuvių tarp savęs po sudus vaikszcziotų. O Chicagoje, per tą sąvaitę, buvo byla dviejų lietuvaiczių, katros viena antrą negražiai iszgarbino. Sudzia liepė joms susitaikyti ir tuo užsibaigė byla. Abi gyvena ant West side. Negražu, kad tokios savę teip augszta neszanczios merginos lanko sudo butą, o be to jos dar sąnarės „Szv.

Panos Ražancavos Dr-tės".
Dobilas.

Wanamie, Pa. Susivienijimo kuopa N. 24 atliko 29 Gruodzio metinį savo susirinkimą; visi senieji sąnariai atidavė metinę savo mokesčių, o naujų prisiraszė tris. Buvo atėjusių dar tris, bet kad reikalai buvo jau užbaigti, tai jie turės palaukti iki kito susirinkimo, kuris paskirtas paskutinį szio mėneszio nedėdienį, 26 d. Sausio.

Tapo peržiurėtos knygos, pagal kurias atrasta, atmetus visokius iszmokesczius, gyvais pinigais kuopos kasoje \$42,02; prie tokio isztekiaus, tikimės siųsti į seimą du delegatus. Už tą visą kuopos augimą, tautiszką ir medegiszką, turime buti dideliai dėkingi kuopos prezidentui, p. J. Anskui, kuris daugiausiai yra nuveikęs tame dalyke.

Užbaigęs reikalus, susirinkimas skyrė vyriausybę, į kurią pateko tos paczios ypatos, neskaitant senojo sekretoriaus, kurs atsisakė, o į jo vietą tapo iszrinktas U. Brukas.

P. Surpalius.

Wanamie, Pa. Per Naujus metus buvo pas mus iszkilmė: mūsų kaimelyje laikė pirmutines miszias ir sakė pamokslą bažnyczaitėje, kurias mes nupirkome nuo metodistų. Miszias laikė ir pamokslą sakė kun. Žilinskas. Atvažiavus jam isz Plymouth, Pa., vietiniai lietuviai pasitiko jį su paroda, kurioje dalyvavo, apart vietinės, teipgi draugystės: Szv. Antano isz Nanticoke ir Szv. Kazimiero isz Glen Lyon.

Pasibaigus viskam, ant dviejų po pietų tapo suszauktas susirinkimas, ant kurio buvo svarstomi parapijos reikalai, o teipgi persistatė naujas mūsų klebonas kun. Plauszinis, kurs pasisakė esąs paskirtas vyskupų kupo už kleboną; jis kalbėjo

pirma lietuviszkai, o paskui lenkiskai.

Dabar, aciu Dievui, turime viską, ko geidėme. Tai tik reikia nuo dabar kuo daugiau pinigų. *Vietinis.*

East St. Louis, Ill. 11 d. Sausio mėnesio čia turėjo atsitikti baisus dalykas: mat, šaukė ir susaukė ant tos dienos susirinkimą ir keno? „Tėvynės Mylėtojų Draugystės“ kuopos. Išgirdę apie tą „szliuptarnių-bedievių“ susijimą, žmonės pasileido keiksmams, kėlė truckszą, pakersz taudami ant „szliuptarnių“, kurių jie savo gyvastyj nebuvo matę. Vieni su kitais darė rodą, kaip tuos „bedievius“ išznaikinti. Jie neseniai tik, girdi, atsirado, bet suglaudus rankas laukiant, privis ir daugiau. Ir susitarė nesnausti, bet padaryti teisingą sudą: susirinkus tiems „szliuptarniams“ paskirtą laiką, nueiti, o primusztį juos; tuose namuos, kur bus tų nedorųjų susirinkimas, iszdaužyti langus, nes kitokiu budu, esą, nuo jų neatsigisime; taigi, sako, laikymės kiek galėdami.

Bet tie vyrai, kurie buvo pasiszventę patarnauti lietuvių, nepaisė ant to visko ir varė savo darbą pirmyn. Paskirtam laike susirinko gana apscziai žmonių, tarp kurių buvo ir kerszytojai. Žinoma, reikėjo nesuprantantiems paaiszkinti, kas tai yra „Tėv. M. Draug.“ ir kokias ji turi užduotis.

Ir sztai akyse įvyko vos ne stebuklas: broliai, kurie jieszkojo kerszto, perkeitė kerszta ant meilės, apmainė ginklą ant plunksnos ir prisiraszė prie mūsų kuopos. Tokiu budu, kuopa laimėjo 13 naujų draugų, o pinigų įmokėta \$6,85.

Kalbant apie tuos atsitikimus, negalime užtylėti apie dvi atsizymėjusias tam dalyke ypatas. Vienam saliune tarnavo p. F. G.; jis, pamatęs ant

sienos apgarsinimą apie T. M. D. kuopos susirinkimą, įžiūrėjo, kad tai velnio darbas ir pasiskubino užtrinti litaras, kad nebutų nieko pažim, ir paliko popierą ant sienos be litarų, o dar ir gaspadoriui pasigyre. Bet gaspadorius kiteip pažūrėjo į tą dalyką ir tą karsztuolį iszprasžė nuo savęs.

Kitas p. M. S., pamatęs pas p. Baltruszį sztore prilipintą tokį pat apgarsinimą, nudras kė jį. Asz nepadyvyju p. M. S., nes jis daugiau nieko neiszmano, kaip tik draskyti, bet sunku atleisti p. B., kad jis pavelyjo tai padaryti: jug, jei p. B. nebutų norėjęs tai S. to nebutų padaręs.

Vienas isz draugystės.

Susivienijimo L. A. reikalai.

Naujai prisiraszė prie Susivienijimo Liet. Am.

Rhone, Pa. 44 kuopa nauja:

Antanas Nagrodskis
Konstanta Gudaitis
Jonas Szmitas
Kaspar. Tamoszaitis
Vincas Paplauckas
Antanas Vaicziulis
Mikas Juszka
Juozas Diedelė
Juozas Pilvelis

Pittston, Pa. 7 kuopa:

Adomas Stanevyczius
Rožė Stanevyczienė

Hazleton, Pa. 45 kuo. nauja:

Juozas Žmuidina
Adolpas Pileckis
Jonas Žmuidina
Jonas Marcinkevyczius
Piuszas Makauckas
Andrius Kaminskas

Wilkes Barre, Pa. 36 kuopa:

Vincas Valentukonis
Marcelė Valentukonienė

Lawrence, Mass. 41 kuopa:

Danielius Sargunas

So. Boston, Mass. 32 kuopa

Traideno

Jurgis Masaitis
Jonas Raulynaitis
Marė Raulynaitienė
Levusė Grabjoliutė
Jonas Alianskas

Marė Maczeitukė

Toluca, Ill. 19 kuopa:

Adolpas Druktenis
Juozas Žeglis
Marė Sakalauckienė
Stasys Czernevyczia
Juozas Jurgutis
Dionizas Majauckas

Philadelphia, Pa. 10 kuopa:

Antanas Linauckas
Urszulė Zuikienė
Jonas Mikolauckas
Vincas Skaržinskas
Marė Skaržinskienė
Juozas Stankevyczia
Juozas Ruszkys
Ona Savickienė

Plymouth, Pa. 6 kuopa Sim.

Daukanto:

Bernardas Arbacziauckas
Morta Arbacziauckienė
Motiejus Stankevyczia
Alena Stankevyczienė
Liudvina Bardzilauckienė
Ona Stadulevyczienė
Mikas Stadulevyczius
Juozas Czesnulevyczius
Karolina Czesnulevyczienė

Passaic, N. J. 47 kuopa Dr.

-szv. Jurgio:

Jurgis Linonis
Juzė Linonienė
Juozas Linonis
Elzbieta Linonienė
Andrius Linonis
Katrė Linonienė
Baltrus Maceina
Jokubas Vilczinskas
Kazys Szabanauckas
Lucija Szabanauckienė
Vincas Lapinskas
Andrius Sziugzda
Juozas Dilius

Vyriausybė:

A. Linonis prezidentas
J. Vilczinskas sekretorius

Jur. Lenonis kasierius

So. Boston, Mass. N. 43 visa draugystė szv. Kazimiero.

Jurgis Peczelingis
Vincas Jaruszevyczius
Antanas Dusevyczius
Juozas Masionis
Juozas Juzenas
Mikas Nevieža
Ipolitas Dambrauckas
Juozas Plevokas
Jonas Szernelis

Vincas Will m

Ignotas Autanavyczius
Andrius Senkus
Izidorius Kilotaitis
Mikas Brasas
Jonas Vyszniauckas
Jonas Miliauckas
Petras Plėszka
Juozas Užubalis
Izidorius Kaminskas
Kazys Taruszka
Vincas Fileris
Pranas Valaitis
Cipras Sandoravyczius
Juozas Czibas
Ignotas Mikailionis
Vincas Miliauckas
Kazys Miliauckas
Stasys Juozapavyczia
Motiejus Skariukevyczia
Aleksandra Klimarauckas
Vincas Czizas
Adomas Periaklis
Vincas Tunila
Teofilius Karinauckas
Jurgis Bratėnas
Petras Kireilis
Matijoszius Rimka
Vincas Cunis
Krisius Sabaitis
Kazys Statkus
Jonas Jakimavyczius
Aleksandra Augsztakalnis
Motiejus Szilelis
Vincens Padolskis
Longinas Szubickis
Kastantas Lubickis
Pranas Czeplikas
Andrius Gildavyczia
Baltrus Dragunaitis
Domininkas Vasiliauckas
Ambr. Stakėnas
Povylas Szubikis
Adomas Zaranauckas
Pranas Duoba
Jonas Strakauckas
Andrius Žieminskas
Motiejus Kaliszius
Matijoszius Mockapetris
Andrius Diksa
Gabr. Pecziulis
Vincas Virbickas
Kazys Lapinskas
Pranas Mizger
Juozas Matijoszaitis
Antanas Stankevyczia
Martynas Paszkevyczia
Jonas Saulikas

Jonas Pleczka	Petras Stanys	Cleveland, Ohio, 38 kuopa:	28 Seymoure, Conn.
Jonas Jaroszevyczia	Juožas Szireika	L. P. Baltrukonis	Bagdonas 1,00
Antanas Vaicziulionis	Motiejus Žioba	Magdė Baltrukonienė	26 New Britain, Conn.
Jurgis Dusevyczia	Petras Plenskis	Union City, Conn. 20 kuopa:	Mazeika 3,00
Kazys Subaczius	Petras Kurtinaitis	Juožas Mikaitis	4 Lost Creek, Pa. 16,50
Juožas Kriczunas	So. Boston, Mass. 33 kuopa	Cecilija Mikaitienė	Grand Rapids, Mich.
Domininkas Galinis	dr. Vytauto:	Ona Mikaiciūtė	Sidoras 2,00
Stasys Kairis	Jonas Czapas	Viktorija Mikaiciūtė	Waukegan, Ill. Trijanis 2,00
Aleksandra Nevinskis	Vaclovas Penkauckas	Agnieszka Muraszkiūtė	43 So. Boston, Mass.
Motiejus Bingelis	Fr. Dvorzeckis	Jurgis Orininkaitis	dr. Kazimiero 131,00
Jonas Szidlauckas	Bronis Stubinas	Jonas Sliesoraitis	37 Plymouth, Pa.
Domininkas Nedzvinskas	Mikas Stelmoka	Petronė Dielininkaitienė	dr. Vytauto 6,50
Jonas Barkauckas	J. Januszauckas	Jonas Borotinskas	20 Union City, Conn. 31,50
Bronius Laurynas	Plymouth, Pa. 5 kuopa vysk.	Andrius Kraiczmonas	31 Mahanoy City, Pa.
Jurgis Babinskas	Valanczausko:	Katrė Sugravyczienė	(Pautienius su paczia) 1,00
Juožas Paplauckas	Kazys Sabaliauckas	Simas Dielininkaitis	7 Pittston, Pa. 38,00
Antanas Raisa	Vincas Kalinauckas	Plymouth, Pa. 37 kuopa dr.	39 Gilberton, Pa. 11,50
Jonas Gutauckas	Agota Kalinauckienė	Vytauto:	15 Pittston, Pa. Blaivin. 5,50
Kazys Szesztokas	Petras Vilkelis	Antanas Radzevyczius	3 Elizabeth, N. J. 14,00
Pranas Kirvaitis	Nanticoke, Pa. 12 kuopa:	Agota Radzevyczienė	13 Minersville, Pa. 34,50
Jonas Mileika	Jonas Sasnauckas	Morta Turauckienė	8 Delray, Mich. 9,00
Jonas Szilauckas	Vladislova Sasnauckienė	Adomas Gruzdis	17 Brockton, Mass. 5,00
Motiejus Bakszis	Brooklyn, N. Y. 14 kuopa:	Jonas Simanvyczia	38 Cleveland, Ohio. 5,00
Juožas Marcinkevyczia	Petras Stankevyczia	Juožas Narbutas	Buvo \$1250,55
Jonas Mizgetas	Kazys Tamaszauckas	Liudvikas Varnagiris	Viso \$1810,65
Jonas Baravykas	Glen Lyon ir Wanamie, Pa.	Jonas Mockevyczia	Kasier. T. Pauksztis.
Jonas Nevinskas	24 kuopa:	Boleslavas Prižginta	
Antanas Reigaila	Simas Žalnieraitis	Juožas Vonsevyczius	
Kazys Bruzga	Juožas Kilduszis	Pittston, Pa. 7 kuopa:	
Jurgis Valutis	Viktorija Kilduszienė	Kazys Kilikevyczius	
Czeslovas Mockevyczia	Waterbury, Conn. 11 kuopa:	Ona Kilikevyczienė	
Petras Kyburis	Petras Stepanavyczia	Kazys Augis	
Juožas Grigaliunas	Ona Žiburienė	Julė Augienė	
Jonas Drabavyczia	Mikas Puceta	Petras P. Kasziuba	
Juožas Stankus	Antanina Samaszkiūtė	Ona Kasziubienė	
Mikas Binkus	Ona Pocienė	Jurgis Lesajus	
Kazys Bartaszius	Mikas Saurusevyczia	Ona Lesajūtė	
Mikas Mikulskis	Elzbieta Teleisziūtė	Adomas Szalaszevyczius	
Adomas Zinevyczia	Antanas Markunas	Ignotas Sebestinas	
Mikas Mackiunas	Petras Tamoszaitis		
Maižieszius Kalkis	Juožas Aczas		
Stasys Vaisvila	Ona Strakalaitienė		
Juožas Szimkus	Stasys Martiszius		
Kost. Jasinskas	Ona Czerneckytė		
Povylas Mickus	Marė Kijauckienė		
Antanas Kirejsza	Juožas Sluczinskas		
Kazys Slabis	Detroit, Mich. 20 kuopa:		
Jonas Valiackas	Petras Ivanauckas		
Kazys Krakauckas	Pranė Ivanauckienė		
Adolpas Nevieža	Scranton, Pa. 30 kuopa:		
Juožas Stukas	Antanas Petruszevyczia		
Aleksandra Adomulis	Tamoszius Zataveckas		
Vincas Radzevyczia	Alena Zataveckienė		
Jurgis Leikus	Jonas Radzevyczia		
Bernardas Žieminskas	Petras Astramskas		
Juožas Ruseckas	Antanas Karsokas		
Stasys Kaseta	Motiejus Tamaszauckas		
Petras Kiszkiš			

Psykologija.

II.

Paaiskinimai.

Protas yra valia kas ir viskas, ką suprantame, isztarę žodelį „asz“: sakome „asz mislinu“, „asz noriu to ir to“, „asz jaučiu“, „asz matau“ ir teip toliaus; taigi protas yra suprantamai protiskas padėjimas; kalbant apie obuolį, sakome: raudonas, apskritus, sunkus, ir tt. Taciaus – kas yra obuolys? Tas daigtas, kuris turi tas ypatybes, — tas raudonas, apskritus, sunkus daigtas; teip ir protas yra tas esantis daigtas, kuris jaučia, protauja, žino, patėmyja, geidžia ir pasirenka. Žinome, kad jis be medegos ir neužima visatoje vietos, kaipo medegiszki daigtai, jo negali nė dalytėti, taciaus apie jo esybę turi tikresnius davodus, negu apie obuolį, kurį sucziuopi.

Sykologija mums paaiskija, kas yra protas; ką jis veikia; kaip protas jausmus skonio, kvapo, regėjimo, girdejimo etc.

Stovis kasos Susiv. L. A.

Kuopos įmokėjo:

33 So. Boston, Mass. D. L. K.	
Vytauto	69,50
5 Plymouth Pa. Valan.	1,00
14 Brooklyn, N. Y.	15,50
22 Southbridge, Mass.	1,00
21 Detroit, Mich.	19,50
11 Waterbury, Conn.	81,50
30 Scranton, Pa.	23,00
12 Nanticoke, Pa.	6,10
24 Glen Lyon, Pa.	23,00
Trenton, Mo. Grieszius	2,00
20 New Britain, Conn.	
Antonaitis	1,00

atjauczia; kaip jis elgiasi po skirtais padėjimais ir aplinkybėmis, kaip ir kuno sveikata, ir kokiu budu jis veikia ant kuno. Psichologija paaiszkys, ar protas veikia mums miegant ar ne; jeigu veikia, tai ar teip, kaip ant budincio žmogaus? ar protas nuvargsta, ir kokiu geriausiai budu atsigavina? ar yra ruosztai, kuriais protas daugiau veikia, negu kitais laikais? Kokioje dalyje dienos yra geriausia dirbti sunkų protiską darbą? Ant kiek veikia ant proto visoks oras, meto laikas, maistas? Pagal kokias tiesas iszsitobulina protas? — Ar atsitaiko ruosztais smarkesnis jo augimas? Ar protas smarkiaus auga szeszų metų ar trylikos metų amžiuje? Kuris daugiausiai gali protiskai veikti? Ar kudikis, kurio kunas smarkiai auga, — peraugęs vaikas? Ar vaiko ar mergaitės protiskos pajiegos smarkiaus iszsiplėtoja? Ir daug kitų klausimų, tarpe jų ir toki: ar gyvuliai turi protą? etc.

Apart visko, psichologija skaitant, reikia persiimti patyrimo drąsa, viską gerai apsvarstyti, jieszkoti vien tiesos, nesa czia, kaip ir kitur, „tiesa padarys laisvais“.

III.

Metodos.

Dabar stengsiuosi iszguldyti yvairias metodus, sykologų naudotas, idant patirti, kokiu budu jie atsiekė savo nuosprendžius. Gerai apsipažinus su yvairiais budais, patys galėsime nuspręsti, kuris isz jų geriausiai atsakys mūsų reikalui. Jokiu budu negalime priimti nuosprendžius už teisingus, nežinant, kaip jie atsiekti. Paveisdan, neužtenka astronomui pasakyti, kad jis atrado naują žvaigždę: jis turi pasakyti, kaip ir prie kokių sąlygų jis patėmyjo ją, ir apart to turi matematiszkais terminais perstatyti tą vietą, kurioje ji stovi danguje.

Senovės skolastizski filiozofai tankiai keldavo didžiausius vaidus, svarstydami suvis neapmastomus klausymus, kaip tai apie skaitlių aniuolų, kurie sutilptų ant siuvamos adatėlės smailgalio. Tacziaus, tie patys garsingi žmonės kisdavo į kalėjimą ir kankindavo kitus, kurie scengėsi praktiskais patyrimais surasti kelią, kurį sekdami, galėtų skaityti gamtiskus apsireiszkimus.

Aristotelis, sunus garsingo gydytojo, jokiu budu nesurado smegenų užduoties: vieną tik matė joms užduotį — taigi patepti akis.

Tie patys sakė, gyvybės szaltinis esąs tamtikras „gyvybės syvas“; tacziaus, nebuvo niekam daleista studijavoti patį gyvą kuną. Visur užgesino tikrąją tyrinėjimo dvasią, o žmogų, kuris iszdrišo daryti gamtiskus bandymus, isgiliti į jos slapybes, iszkeikė bažnyčia, isz tos szalies isztrėmė patys draug-broliai (kuriems priderėjo jį sveikint, kaipo geradarį) ir bugdino ant baisingos inkvizicijos.

„Jiems neatsakyti,
Jiems nesvarstyti,
Jiems tik nuveikus mirti“.

Tacziaus sziądien jau to nėra ir laisvė tyrinėjimo veik visur vieszi.

Dabar peržvelgsime paprastas metodus, vartojamas vietoje tobulų sziądieninių metodų, nes tos metodos neįstengė daugelį klausimų iszgvildinti.

Reikia atsiminti, kad kaipo psichologijos tyrinėtojai, stengiamės surasti, kas yra protas, ką jis veikia, kaip ir po kokiomis sąlygomis veikia, ir susekti tiesas, pagal kurias iszsiplėtoja ir tobulinasi.

Seniausioji metoda yra: paties savęs tyrinėjimas, teip vadinama introspektyviszka arba „asabiszka“. Ta metoda kyla isz to, kad protas esąs tas, kuris žino, mislyja, jaučia, geidžia, vadinamas „asabiszkas“, idant atskirti nuo „nuoszali-

nio“ arba to, kuris yra žinomas, jaučiamas arba veikia ant proto valia budu. Medis, kurį matau, upė, kuriaja geriuosi, — man yra nuoszaliniai daigtai. Asz esu tas, kuris gėrisi jais ir taigi tas yra „asabiszkas“ mano patyrimas. Sziaja metoda žvelgiame į savę, stengdamiesi nuspręsti savo mintis ir idėjas teip, kaip prekėjas, kad peržiuri savo krautuvės tavorą; tuo budu atkreipiame savo atydą ant to, kas mūsų prote dedasi, laike kokio nusidavimo arba po atsitikimo.

Tacziaus neturime pajiegos atkreipti atydą ant savo mislių laike jų plaukimo per protą. Sully sako: kad galima ypatingus jausmus apsvarstyti, daleidziant tokius, kaip simpatijos, ir patirti sudėtinės pradines jų dalis, ir kaip jos įkūnytos esti; betgi tą vos isz dalties galima padaryti, nes protiskas faktas pranyksta kaip veik jį pradėdi tyrinėti introspektyviszka (asabiszka). Daleidziant, esi ant graudingo perstatymo, isz ko pradeda isz akių aszaros riedėti; staiga imki daboti jausmus, idant susekti sudėtinės jų dalis ir staiga jie dingsta.

Budams drucziai įpykęs ant ko, staiga atkreipki visą atydą ant savęs asabiszka, idant permatyti, kas yra sudėtinės piktybės dalys. Tad įtemptos gyslos staiga atsieis, sukąstus dantis atleisi, kumszczios jau atsigniaus, ir nejutomis tapsi ramus, likęs be progos tyrinėti sudėtinės piktybės dalis.

Antra, kuo opą labiaus daboši, tuo skaudesnė ji bus; ir vėl negali tikrai sudėtinių skausmo dalių patirti. Teip sakant, žmogus, bandydamas savo pajautimus sugauti tyrinėjimui, yra panaszus kurtui, kuris stengiasi savo szeszėlį pavyti.

Isz priezasties nuolatinio persikeitimo jausmų, bandant juos tyrinėti, galima imti tyrinėti atmintį tų jausmų.

Tacziaus, nors ta metoda yra peiktina, jos negalima visame atmesti.

Bus dar.

Dr. J. T. Želvienė.

Baltramiejaus naktis.

(Žiur. 2 num.)

Prospero Merimee.

Iszlikę gyvi hugenotai slaptais keliais rinkosi į La-Rochelle; tas miestas, apgyventas beveik vienų protestantų, buvo tartum antroji Prancuzijos sostapilė pietuose; be to jis buvo apgintas pylimais ir boksztais. Gyventojai, iszgirde nuo isztrukusių isz Paryžiaus savo draugų apie Baltramiejaus nakties baisybes, sujuszo ir vietoje iszsigąsti pradėjo drąsiai ruosztis į kovą. Karalius pabugo ir nusiuntė marszałą Biron'ą taikytis su La Rochelle's hugenotais; bet miestas nenorėjo nė pradėti su juo tarybų. Tada karalius parinko kitą tarpininką: buvo tai La-None, pramintas Gelezine Ranka, dėlto, kad jis, netekęs kovoje rankos, nesziėjo pritaisytą. Buvo jisai karsztu kalvinistu ir paskutinėse naminėse karėse atsižymėjo dideliu drąsumu ir kariszku gabumu. Trumpiaus sakant, buvo tai pirmutinis paskui admiralą Coligny žmogus, kurs tankiai ir užvaduodavo admiralą.

Karalius tikėjosi, kad dideli jo nuopelnai, padėdi hugenotams, pergales jų pasiprieszinimą. Tacziaus, karalius apsisvylė: La-Rochelle's gyventojai nė neįleido į savo sienas La-Noue, kaipo pasiuntinį, bet susiėjo su juo artymam kaime. La-Noue sakė miesto vyresniems:

— Atsidėkite ant karaliaus pažadų; naminė karė — baisiausia isz visų piktybių.

La-Rochelle's bulmistras (maire), karcziai szyptelėjęs, atitarė:

— Teisybė, mes matome

žmogų, labai panasų į La-Noue; bet tikrasis La-Noue nelieptų savo broliams nusi-lenkti prieš žudytojus. La-Noue mylėjo velionį admirolą, ir jis greičiaus atkerszytų už jį, negu eitų į sutarimą su už-muszėjais jo. Ne, jus — ne La-Noue!

Senas pulkavedis, teip įgel-tas paczių hugenotų, nežinojo nė ką daryti. Ant galo, jis atsidėjo pristoti prie hugeno-tų: jis tikėjosi, kad turédams juos po savo valdzia, greičiaus prikaltų pasiduoti karaliui; isz kitos pusės, karalius, var-dan jo nuopelnų, pripažis hu-genotų tiesas.

Bet jis skaudžiai apsiriko. Karaliskoji kariumenė apgu-lė La-Rochelle. La-Noue daug syk iszvedavo savo ka-reivius prieš karaliską galy-bę ir iszmuszė daugybę katali-kų; bet, sugrįžęs į miestą kal-bindavo gyventojus susitaiky-ti su karaliu. Ir kas-gi isz to iszėjo? Katalikai rėkė, kad jis pardavė karalių; pro-stantai kaltino La-Noue, buk jis noris parducti juos ka-raliui.

Spaudžiamam tokių aplin-kybių, La-Noue atgriso gy-vastis ir jis jieszkojo progos žuti, nuolat besisukindamas tose kovos vietose, kur dau-giausiai dusgédavo kulkos.

Vieną dieną La-Noue buvo iszvedęs savo kareivius ant ka-talikų; iszgriovęs naujus jų pylimus ir iszmuszęs apie šim-tą jų vyrų, jis grįžo su savai-siais į miestą, vesdamas apie keturias deszintis suimtinių; szalimis éjo kareiviai, gindami belaisvius nuo žmonių paszéli-mo. Paskui kitų jojo pats va-das su savo adjutantu Bernar-du, kapitono Jurgio broliu. Pas La-Noue szelmas buvo sulankstytas kulku, o jo ark-lys pažeistas dviejuose daig-tuose.

— Duokit kelią suimtiem siems, mano draugai! — szau-kė jis laiks nuo laiko. — Bu-

kite žmonėmis, geriejie laro-szeliečiai! Jie suzeisti, jie kenczia ir negali gintis! jie jau ne prieszininkai mums.

Bet gauja atsiliepdavo ne-žmoniskais balsais:

— Kilpas užnert tiems pa-pistams! Ant kartuvių! Pa-sveikintas La-Noue!

Bernardas su savo raiteliais stiprino pulkavedžio žodžius savo smagsczių bukagaliais, ir jiems pasisekė nuvesti visus suimtinius į miesto kalėjimą; tų teipgi pastatė drutą sargi-ją, teip jog nebuvo baimės, kad įnirsusi minia galėtų su-griebti belaisvius. Kareiviai iszsiskirstė, o La-Noue, lydi-mas tik keleto bajorų, nuszo-ko nuo arklio prieš rotuszę; į tą sykį isz rotuszės buvo be-iszeiną bulmistras su daugeliu miesteczių ir senu pastorium, vardu Laplace.

— A! Narsusis La-Noue, — pratarė bulmistras, isztiesda-mas jam ranką. — Jus ką-tik parodėte tiems žudytojams, jog ne visi drąsunai numirė su po-nu admirolu.

— Dalykas virto laimingai, mano pone, — be pasididžia-vimo atsakė La-Noue. — Mes netekome tik penkių užmusz-tų ir turime keletą suzeistų.

— Dėlto, kad jus vedėte kareivius, pone La-Noue, — atrėmė bulmistras. — Mes isz anksto žinojome apie tą laimi-kį.

— Ak! ką padarytų La-Noue be Dievo pagelbos? — įkandžiai užtėmyjo senas pa-storius. — Tai Visagalis Die-vas muszėsi sziądien už mus. Jis iszklausė musų maldų.

— Vieszpata, kaip Jo valia, — duoda ir atima pergale, — ramiiai pratarė La-Noue. — Ir mes tik Jam turime dėkavoti už pasisekimą kovoje.

Paskui, atsikreipęs į bulmis-trą, pasakė:

— Na, ką gi, mano pone, ar miesto roda apsvarstė naują jo didybės pasiulymą?

— Teip, — atsakė bulmis-

tras. — Mes ką-tik nusiuntėm atgal trimietininką, per kurį praszėme kunigaikszcio Gui-ze'o paliauti siuntinėjus mums tokius reikalavimus. Dabar vienatiniu musų atsakymu bus szuviai isz muszkietų.

— Jums reikėjo pakarti trimietininką, — pratarė pa-storius. — Jug szventam rasz-te pasakya: „*Keletas nedorų vyrų, kurie iszėjo isz tavo isz-czių, geidė prigundyti savo miesto gyventojus... Bet tu isztiksi juos mirties kardu: ta-vo ranka pirmutinė pakits ant jų, o paskui visos tautos ranka.*“

La-Noue giliai atsiduso ir pakėlė akis į dangų.

— Kaip! pasiduoti! — su-szuko bulmistras. — Pasiduo-ti, kada dar drucziai stovi mu-sų sienos, kada pats nevydo-nas bijosi užpulti ant jų isz arti, kad tuotarpu mes užpul-dinėjam ant jų pylimų! Ti-kėkit man, pone de-La-Noue, jei La-Rochelle'j nebutų nė kareivių, tai užtektų vienų moterų, idant nuvaryti tuos Paryžiaus lupikus.

— Tamista, kada mes stip-rus, nereikia perdaug užgauti prieszininkų; kada-gi mes vi-vai silpni...

— Ba! kas jums sakė, kad mes visai silpni? — atrėmė pastorius Laplace. — Ar-gi už mus nekovoja Dievas?

— Jums, pone bulmistre, geriaus negu kitiems žinoma, kaip mažai pas mus maisto. Parako liko visai nedaug; ir asz buvau prispirtas uždrausti muszkieteriams szaudyti isz tolo.

— Montgomery atsiųs mums parako isz Anglijos, — pasakė bulmistras.

— Isz dangaus ugnis nukris ant nedorųjų popiežiaus tarnų! — pasakė pastorius.

— Duona kasdien brangsta, pone bulmistre.

— Ne sziądien, tai rytoj at-plauks angliszka laivynė, ir tada mieste vėl bus visko gau-sybė, — atitarė bulmistras.

— Dievas atsiųs maną isz dangaus, jeigu to reikės! — karsztai suszuko Laplace.

— Ką jus sakote apie pa-gelbą, — priesztaravo La-Noue, — tai yra gana, kad pietų vėjas pustų keletą dienų, ir nėjoks laivas negalės įsigau-ti į priplauką. Be to dar tuos laivus gali užgriebti.

— Vėjas puczia isz žiemų! Asz tav anksčiau sakiau, tu žmogau-netikėli! — vėl įsiki-szo pastorius. — Drauge su savo deszine tu netekai nė drą-sumo.

La-Noue atsidėjo nieko jam neatsakyti.

Jis pasakė bulmistru:

— Mums sunkiaus netekti vieno žmogaus, negu musų prieszininkams deszinties. Asz bijau, kad jei katalikai smarkiaus griebsis apimti mie-stą, mes busime prispirti pri-imti daug sunkesnes sąlygas, negu tas, kurias jus dabar su tokia neapykanta atmetate. Jei, kaip asz tikiuosi, karaliui bus gana to, idant La-Rochel-le tik pripažintų jį už savo valdoną, — tai asz mislyju, kad musų pareiga yra atidary-ti vartus, nes ar szeip, ar teip, jis vis-gi yra musų valdymieru.

— Pas mus nėra kito viesz-paties, tik Kristus! Ir tik ne-dorasis gali vadinti savo viesz-paczių žiaurųjį Achavą, Karo-lių, kuris siurbia pranasų kraują!...

Ir pastoriaus įdukimas vis augo, matant nieku neįgrie-biamą La-Noue rimtumą.

— O ką asz pasakysiu, — pratarė bulmistras, — tai tiek, jog ponas admirolas, važiuo-dams paskutiniu kart per mu-sų miestą, — pasakė: „Kara-lius davė man žodį, jog visi pavaldiniai, ar protestantai, ar katalikai, turės vienodas tie-sas“. Szesziems mėnesiams praslinkus, karalius, kurs bu-vo davęs tokį žodį, liepė mus žudyti. Jei mes atidarysim jiems vartus, tai ir pas mus prasidės Baltramiejaus naktis, kaip Paryžiuje.

(Bus dar)

Isz visur.

Patys angliszki laikraszcziai pradeda rugoti ant savo valdzios už žudymą burų moterų ir vaikų. Sztai „Daily News“ paduoda, kad per paskutinius 6 mėnesius, tose stovyklėse, kur suvarytos burų šeimos, iszmirė 11,468 vaikai ir 2,927 suaugusieji.

Europoje žemiausiai žmonių apszvietimas stovi Portugaliijoje, kur ant 100 ypatų nemoka skaityti 67; Italijoje ant 100 žmonių nemoka skaityti 53.

Pasirodo, kas svietui reikalingiausia. Kada Vokietijoje alksta be darbo pusė milijono žmonių, kurie dirbo visą savo amžių naudingą darbą, — garsingas dirbėjas kanuolių Krupp turi ant metų 21 mil. markių (\$5,250,000) pelno.

Mieste Salzburge, Austrijoj, 13 sausio, susirinko socialistų konvencija, kuri po vadovyste pasiuntinio Wanderwelt'o nutarė pakelti protestą prieš vokiečius už persekiojimą lenkų, o teip-gi apskelbė rezoluciją prieš karę Pietinėje Afrikoje. Susirinkę buvo tokių tautų socialistai: prancuzai, vokiečiai, holandiečiai, isz Suv. Valstijų, anglai ir lenkai.

Karaliai labai mėgsta neszioti visokius titulus. Rusų caras turi jų į 30, teip-gi nemažai turi turkų sultonas ir kiniečių ciesorius. Bet juokingiausi iszrodo titulai, kuriuos nesziuoja valdonas mažiu kės vieszpatystės Ava (Azijoje): „karalius ant karalių, saulės tėvas ir vieszpat 24 parasolių“.

Rusija paskyrė savo reikalams ant 1902 metų 1,946,571, 976 rublių; isz to ant laivynės reikalų iszeis 89,318,984 rub. ir ant szejp kariszkių reikalų 322,638,537 rublių.

ŽEMIU DULKĖS.

APYSAKA,
lenkiškai parašyta M. Radzevyčiutės.

(Tąsa.)

Kiemas buvo tuščias, tik buto pasienyje ant saulės tupėjo balta Rožiukės katė, kurią, alkaną ir vos ne pavirtusią į laukinę, Raulas pagavo ir prisipratino. Rupinas, įėjęs į namus, pasveikino senį Joną, kuris triusėsi po baltą kambarėlį, linksmas ir šypsodamasis, rodos visa dešimčia metų jaunesnis tapęs.

— Rupinai! Tai dar džiaugsis mano vaikas iš tokio svečio! Sėskis, meldžiamas!

— Palaimink, Dieve, tuos namus!

— Atlygink, Dieve, už gerą žodį. Kad tik Raulas liktų, butų laimė!

— Kaip-gi! Nesilieka?

— Ne! Vos išprašiau iki poryt. Jau ne nepritinka daugiau kvaišinti ir laikyti! Tur but, tokia Dievo valia. Ar aš žinau? O aš vis lyg prijaučiu, kad neveltui meldžiausi. Gali Dievas kokį stebuklą parodyti... Vakar kaimynai, susirinkę pas jį, visi maldavo, idant vardan jų pakalbėtų su ponu apie tą samdymą dvairo laukų. Jisai jiems padavė tą mislį, tai dabar jiems ir parupo.

Be jo čia nieks nepadarys, nes ir su ponu reikia sutarti, ir lauką padalinti, ir pinigus aprokuoti, surinkti, ir dar daug viso ko. Tik jo galva gali apimti. Maldavo jo, kaip kokio geradėjo, o jaunesniejie rėkė, kad jo su prievarta neišleis.

— O ką jis? — žingeidžiai paklausė Rupinas.

— Matyt buvo, kad atsakyti sunku, kad pats apsiprato, kad pats be prisivertimo negalės išvažiuoti! Ką tu! turiu, sako, važiuoti ir gana. Ant galo, net sąšaros jo akyse pasirodė, kaip jam emė dėkavoti, velyti ir gailėtis. O ką, reikia!

Nuleido senis galvą ir apsiniaukė.

— Kur jis dabar? — klausė Rupinas.

— Rūgius sėja.

— Ar pats?

— Pats. Aš pradėjau išryto, o jis tik pamatė ir sako: duok man, tėtė, užbaigti. Rišdami kitusmet, atsimsite manę, kad aš jums tą pirmą duoną pasėjau! Rodos, kad aš ne visada jį atmenu!

— Eisiu pas jį, turiu reikalą.

— Lukterk, pavadįsiu!

— Ne, ne! Eisiu pats pamatyti jį prie darbo.

Nuėjo sykiu. Netoli tysojo lygios šviežios lysios — ant kraštinės balsganavo maišas su grudais, o toliaus Martynukas, švilpaudamas,

akėjo.

Sėjikasėjo jų link vaga, bėrdamas priešais savę sėklų saujas, išžiurėjęs į tą lytų gražių byrančių grūdų.

— Padėk Dieve! — sušuko Rupinas.

— Dėkui, dėkui! — atsakė, pakeldamas galvą.

Prašvito jo akys ir veidas, išvydus šventameistrį.

— Ar tai reikėjo tav teip kankintis? Reikėjo tik pasakyti, o bučiau parsivežęs. Teip toliėjai, vargdienėli!

— Neseniai sugrįžau iš miestelio ir tiesiog ateinu.

— Teisybė. Užėjau vakar pas tavę ir radau duris uždarytas. Tai miestelyje buvai?

— Svedą kalinyje atlankiau.

— Ar įleido?

— Įleido, nes jį rytoj į Kauną veža, iškur jau negrįš, tai-gi leido jį su savaisiais atsisveikinti. Buvo sunus su vaikais — buvau ir aš.

— Ką jis?

— Kaip visada, ramus. Turi ko tavęs prašyti!

— Manęs? Jis?

— Nedaug ką. Norėtų prieš išvežant su tavim pasimatyti...

— Tai važiuok, suneli! — sušuko senis Jonas.

— Važiuok! tik skubink! — pridurė Rupinas, pažiurėjęs į saulę. — Raitas į valandą nujosi ir dar spėsi.

— O kas aš jam? Vos pažįstamas!

— Tai ką? — atsiliepė Jonas. — Gana, kad šaukiasi, tai nėra ką ilgai mislyti, reikia klausyti!

— Teip ir padarysiu! Tik jokio reikalo Švedas negali turėti.

Nusijuosė žiurstą su sėklomis, apsilviko juodais, pasigavo iš ganyklos kumelę ir nusivedė namon.

Grįždami atgal, tėvas su Rupinu matė, kaip vienoje akimirkoje pasibalnojo, užsisėdo ir išjojo risčia.

Saulė dar buvo augštai, o jis kumelės nesigailėjo; į valandą buvo miestelyje, užjojo į karčiamą, apžiurėjo timsrają ir nuėjo kalinio link.

Jau buvo per vėlu, tai jo nenorėjo leisti, bet įkišęs sargui į delną, pergalejo nenorą.

Įvedė jį į namus — kitąsyk buvo klištorius — atidarė vieną kambarėlį, ant kurio durų per kalkes dar buvo matyt lotyniškas parašas.

— Greit atlikite! po pusės valandos ateisiu jus išleisti! — tarė sargas, įleisdamas jį į vidų ir vėl užkišdamas duris.

Raulas, perėjęs iš saulės šviesos į tamsų butą, nieko nematė ir stovėjo ant vietos.

Suimtojo akys, pripratusios jau prie tos tamsumos, pažino jį, nespėjusį dar prašnekėti.

— Jau netikėjau tavę pamatyti, jaunas Kareivi! — išgirdo rimtą Švedo balsą.

— O kaip-gi!... Vos išgirdęs jūsų valią, negaišavau nė valandėlės.

— Man rodėsi, kad jau tavęs tarp savųjų nė nėra...

— Užporyt išvažiuoju!

— O aš rytoj išvažiuosiu. Bet tu jaunas ir gali sugrįžti, o aš senas ir jau negrįšiu. Toks tarp mudviejų skirtumas. Tu iš geros valios išvažiuoji, nes jaunas, o aš priverstas, nes senas!...

— Nesuprantu!

— Sakau teip. Ir kregždė gyvena ant mūsų žemės, ir zuikis, ir jautis, ir kurmis. Bet kregždė kas rudenį išlekia, o zuikis, jieškodamas maisto, maino vietas ir apibėga dešimtis mylių. Jautis-gi iš vagos neišeina nė žingsnio, o kurmis, išimtas iš žemės, stimpa! Jaunas, kaip kregždė lakunė, kaip lengvakojis zuikis, — tik sparnų galais, tik kojų galais laipsto žemę. O senas, kaip jautis, nukaršo ant vagos, kaip kurmis įsikasė į žemę. Ar supranti dabar?

— Suprantu!

Švedas prisiartino prie jo.

Raulo akys priprato prie tamsumos ir matė jau išdžiuvusį, kauluotą senio veidą.

Kalėjimas sulenkė jį ir suvargino, tik akys liko tos pačios, gyvos, greitos, perimančios rimtumą.

— Kareivi! — tarė lukterėjęs. — Mazai teturiu laiko kalbėti, o turiu daug pasakyti... Ar tai teisybė, kad tu palieki savo žemę? Ar gi teisybė, kad tu kregždė, kuri prieš negerą laiką pameta lisdą, kad tu zuikis, kuris gyvena tę, kur maistą randa? Kareiviui vadini, o tai reiškia žalnierių! Ar gi tu pasamdytas žalnierius, ne toks, kaip tas pirmasis jūsų tėvas buvo, ką užsipelnė tą didį vardą — ant savo žemės! Kaip-gi gali važiuoti?... Mačiau stovintį ugnyje, tai neesi bailus; mačiau, kad sutinki su Rupinu, tai turi gerą brolių; mačiau, kaip žemę pirka ir triobas pastatei, tai esi turtingas; mačiau, kaip dirbi, tai čia tav darbo nepritrūks; mačiau, kaip myli tėvą, tai turi gerą širdį! Dėlko-gi tu išvažiuoji ir ko jieškai, tos mūsų žemės kareivi?

— Esu surištas žodžiu ir pareiga tę! — atsakė Raulas ramiai.

— Užgimęs, pirmiausiai prisiekei žemei, kuoiškilmingiausiai... O ji dabar tavęs šaukiasi. Ar gi jos nepaklausysi?

— Kaip-gi ji manę šaukia?

— Šaukia nuo tos dienos, kada manęs neteks!

— Jus! Ką jus turite ant mislies?

— Kareje, kritus vienam kareiviui, kitas jo vietą užima. Teip ir čia. Kareivuku buvau per visą gyvastį! Dabar suknbau veidu ant žemės, kaip užmuštieji suknbima. Kareivi, ne kas kitas, o tik tu mano vietą užstosi!

— Aš, aš? — išvogliojo Raulas, visai apkvaitęs. — Dėlko aš?

— Dėlto, kad tu diktas ir stiprus, kad išmintingas ir geras. Ar išsigandai šito kalėjimo, šitos valdžios duotos sermėgos? Ar tu bailus?

— Bailus, aš? — atkirto tiesdamasis Raulas.

— Tai ką?... Gal tik už pinigus temoki tarnauti?

— Ne, bet aš jums sakiau, kad tę liko mano pareigos, daviau žodį. Kaip-gi galiu būti parduotoju?

— Galima būti ir užmušėju!... Ko teip žiuri? Paklausyk: kunigas tik tegirdėjo nuo manęs — o tav pasakysiu!... Pasakojo tav žmonės apie aną šiaučią, kurį rado šalia mūsų pilkaltio? Pasakojo, o tu naktyje norėjai anas dvasias pamatyti, ką jį užmušė. Esi drąsus. Radau tę žmones — žinau viską — ir niekam nė žodžio nesakei. O ar tu žinai, kad tarp tų žmonių buvo tas užmušėjas?

Raulas pasibaisėdamas prastraukė nepasijutęs atgal.

Senelis ištiesė priešais savę rankas ir, nuleidęs balsą, užbaigė.

— Tai šitos rankos jam sprandą nusuko.... kad tylėtų!

Užstojo iškilminga tyla, teip kad girdėt buvo plakant jaunojo širdį; o senis sunkiai kvėpavo.

Paskui senis kalbėjo toliaus:

— Paėmiau kraują ant savo sąžinės ir sąprotavau: jeigu tas reikalas kaltas — Dievas jį išnaikys, jeigu aš kaltas — išnaikys manę, ir laukiau. Štai Dievas parodė ženklą. Reikalas liko reikalu ir gyvuoja, o man atėjo atkentėjimo diena. Aš tos dienos vis laukiau, ir tylėdamas einu! Nuo mūsų laukų ir žmonių, nuo tikrų sunų ir jų vaikų, nuo darbo gyvasties visos, nuo tų takų, kuriuos išmindžiojau. Žinau, kad jų daugiau neregėsiu, žinau, kad greit mirsiu, kaip kurmis, išimtas iš žemės, ir kad ant kapo negausiu nė saujos tos savo žemės! Už tą kraują — už tą kraują! Po tiek metų. Bet tas reikalas Dievo akyse už viską šventesnis!

Vėl nutilo, sunkiai dusuodamas.

(Toliaus bus).

Isz Austrijos sostapilės Vienos raso, kad 16 sausio perėjo per miestą baisi audra; į 100 žmonių sužeista, daugumas labai sunkiai; viesula daugur nuplėszė stogus, nuvertė kaminus; gatvės užverstos griuvėsiais, teip jog jomis negalima važinėti. Audrai siauciant, vėjas parversdavo ant žemės einančius žmones, o daug arklių užmuszta ant vietos.

Lenkiszki laikraszcziiai parduoda tokį lenkų skaitlių: Austrijoj 4,270,000, Vokietijoj 3,627,000, Rusijoj 10,187,000, Amerikoje 1,600,000 ir kitose szalyse 50,000; tai-gi isz viso jų esama apie 20 milijonų.

Hamburge, priepilaukos darbininkai apskundė firmas Blohm ir Voss, o teip-gi laivų kompaniją „Hamburg Amerika Line“, už tai, kad jos pavarė juos nuo darbo. Sudas atmetė darbininkų skundą ir dar uždėjo ant jų provos kasztus. Iki darbininkas reikalingas, tai isz jo cziulpia kraują, o kada jo nereikia, tai pavaro jį, kad padvestų kur patvoryje.

Iksziol žemės apraszymuose augszcziiausiu Afrikos kalnu buvo skaitomas Kilimandžaro (6010 metrų); dabar angliskas keliuninkas H. Johnston pristatė Geografiszkaui Draugystei Londone žinias, kad yra augsztesnis už aną kalnas, jo vardo Ruwenzori, szalyje Uganda: jis siekia 6250 metrų augszcziio; amžini sniegai prasideda 3900 metrų augsztyje.

Popiežiaus rezidencija, vadinamas Vatikanas, yra visų didžiausiu rumu ant svieto: jame yra 11 tukstanczių kambarių, salių ir t. t. Vatikano bibliotekoje sukrauta 400,000 knygu; be to tę yra 40,000 rankaszczzių, per vis isz senų gadynių.

Yvairios žinios.

Kokia šviesa geresnė akims? Šią klausimą sunku yra išsriszti, nors buvo jau bandyta. Žinoma yra, kad akims apsilpus arba pailsus, blakstienai tankiaus susiglaudžia arba kiteip sakant, akys užsimerkia. Dėlto reikia protauti, kad geriausia šviesa toji, prie kurios akys merkiiasi kuo recziausiai. Bandymui emė vieną žmogų ir pasirodė sztai kas: prie vaszkinės žvakės žmogus mirktelejo į vieną minutą $6\frac{1}{2}$ sykių, prie gazineš szviesos — $2\frac{1}{2}$, prie saulės szviesos $2\frac{1}{2}$ ir prie elektriszkos szviesos — $1\frac{1}{2}$ sykių. Visuose atsitikimuose bandymas ėjo prie vienokių sąlygų. Jeigu atsidėti ant to mėginimo, tai reiktų pripazinti, jog elektriszkoji szviesa yra sveikiausia akims. Vienog, reikia dar daugelio bandymų ir prie visokių aplinkybių, idant susekti tikrą tiesą.

Sudege bažnyčia.

21 dieną Sausio, tuoj po dvylikos, visas Plymoutho miestas sujudo, gavęs gandą, kad dega lietuviszkoji bažnyčia. Susirinkusiai isz visur žmonių miniai teko stebėtis retai czia regėtam gaisro smarkavimui. Nuliepsnojo isz pamatų bažnyčia vardan szv. Kazimiero, klebonija ir szantukė. Nedaug kas iszgelbėta. Prasidėjo ugnis isz sklepo po bažnyčia kaip spėjama, nuo katilo. Bažnyčia medinė, statyta 1890 m. Jos ir klebonijos vertė, pagal paduotas knygoje „Lietuviai Amerikoje“ žinias, isznesza \$14,500.

Plymouth'o gyventojams.

Pavelyjimus iszvažiuoti isz Plymouth'o (isz priezasties karantino ant rauplių) iszduoda daktarai Williams ir Sandel szitam laike:

- nuo 7 iki 9 val. isz ryto;
- nuo 1 iki 3 val. po piet;
- nuo 6 iki 8 val. vakare;
- Nedėldieniais neiszduoda.

Parsiduoda lotai ant pigių iszlygų, South Wilkes-Barre, prekė nuo 200 iki 800 mokant po \$500 ant mėn., dasiznokit pas J. J. Pauksztį.

Aukos A. Gavienui.

Wilkes-Barre, Pa.	
V. E. Bazilius	25
A. Bazilienė	25
J. Daukszys	25
J. Blockis	25
J. Plauszinis	25

Buvo \$67.92

Isz viso \$69.17

P a s a r g a . Num. 3 „V.“, surasze aukų A. Gavienui, po miestu „Union City, Conn.“ per neapsizurėjimą nepatilpo auka „Dr. szv. Jurgio \$5,00“. Į abelną sumą tie \$5,00 priskaityti ir toji suma (\$67,92) teisinga.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo pusbrolio, Antano Globio; jis paeina isz Kauno gub., Raseinių pav., Gaurės par., Szukiszkių kaimo. Teiksitės duot žinią jis pats ar kas kitas ant adreso:

Antanas Bandzinas,
Riverton, Ill.

Pajieszkau savo pažistamo Jono Jaksztos; daug metų gyveno Scranton, Pa.; 10 mėnesių kaip iszvažiavo nežinia kur. Teiksitės atsizsaukti arba kas kitas duokit žinią. Asz turiu į jį reikalą — svarbų ne man, bet jam pacziam.

J. Petrikys,
1514 Ross Ave.
Scranton, Pa.

Susirinkimai.

New Britain, Conn. Tėvyn. Mylėtojų Draug. kuopa laikys susirinkimą 26 sausio bažnytinėj salėje tuoj po sumos. Meldžiame visus sąnarius ir szejp tautiecius pribut ant susirinkimo.

Raszt. M. J. Czeponis.

Waterbury, Conn., 11 Sus. kuopa parengė prakalbas ant 26 d. Sausio, 6 val. vakare, ant Concordia Hall. Užkvietė kalbėtoją, p. Astramską, cent. sekretorių, kuris žada daug naudingų reikalų, o ypatingai apie Susivienijimą, paaiszinti. — Užkviecziam visus lietuvius ateiti pasiklausyti prakalbų. 11 kuopos administracija.

Vagis!

Nekoksai valkata atsibastęs į Scranton, Pa., iszkraustė bakšą, paėmė auksinį laikrodėlį, vertą \$86,00 su lenciugėliu ir auksinį ziedą, vertą \$6,00, teipgi ir pinigų \$10,00 ziedas su didele akia ant jo dvi litaros. F. K. Sakėsi atvažiavęs isz St. Louis ir buvęs kokį laiką Spring Vallei Ill., už policmoną, augumo yra vidutinio, usai ir plaukai rudi, apsirėdęs pilko overkoczium, szneka paszvelbdams lietuviszškai, lenkiszka ir angliszka. Meldziu brolių lietuvių sulaikyti, gausite atpildymo \$15,00; duokit žinę po sziuo adresu:

Frank Krizanauskis,
1744 Meylert Ave.
Scranton, Pa.

NAUJIENA!

Mokslas karpymo moteriszku rubų.

Merginos ir moters, kurios moka siuti, bet neapsipazinusios su karpymu, gali kuono trumpiausiam laike iszmokti karpyti. Kurios dieną neatlieka nuo darbo, gali mokintis vakarais. Tai yra labai smagus daigtas moterims, kaipo lietuviems, teip lenkėms ir slovakėms, kurios gali iszmokinti ko — nors savo dukteris. Asz užtikrinu, jog iszėjus dviem savaitėms, kiekviena mokintinė pati pataikys sukarpyti szį — tą vaikams arba ir sav.

Dasiznokite pas

F. Piotrowski.

106 E. Main str.
Plymouth, Pa.

Naujausios knygos.

Smertis. Daktaro pasakojimas. Paraszė Szventmikas. Puslapių 32. Daugumas ras toje knygoje, ko nesitikejo. Prekė 10 c.
Dvasiszki apdumojimai arba mediacijos. Kas mėgsta dvasiszkus skaitymus — turės ką pasiskaityt ant ilgo laiko, laksztų 571. Prekė 85 c.
Pasikalbėjimai apie dangų ir žemę. Naudingas ir akyvas skaitymas. Knygutė tinka siust ir į tėvynę per cenzurą, į usl. 81, prekė 20c.

Lietuviszka Gramatika, raszytojams ir skaitytojams vadovėlis. 40c.
Lietuviszka Krestomatija, paraszta p. E. Volterio. 1,40
Juszkos žodynas 2,00
Geologija, (su paveikslais) paraszta A. Geikie 30c.
Isz kur atsirado mūsų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? 20c.
Kaip gyvena augmenys (su paveikslais) 35c.
Biologija arba mokslas apie gyvus daigtus (su paveikslais) 40c.
Mūsų dieles (szundaktariai, szundvokacziai, svetimtancziai, ponai, kariauna ir kunigai) 10c.
Pasidavimas ir pelnas (kaip vienas letuvis isz Did. Lietuvos parsidavė vokiecziams, kurie jį paskui iszvarė isz savo szalies) 10c.
Baudziava Lietuvoje 15c.
Balsas Darbininkų 15c.
Szirdis žmogaus 15c.
Du broliai, atsitikimas isz paskutinės Turku su Maskoliais karės 5c.
Valdimierus, apysaka pagal kun. Szmidtą 25c.
Trumpi szneka apie limpanczias ligas ir kaip nuo jų atsigiti 10c.
Kas tai yra dirbama žemė, kaip ji atsirado, koki yra jos skyriai ir kaip juos pazinti 15c.
Parinktos lietuviszkos dainos pagal Ant. Juszkevyeczį 10c.
Ukiszkos draugystės įvairiuose krasztuose 10c.
Ukiszkasis kalendorius ant 1902 metų 15c.

Ligos ir skausmai

yra greitai iszgydomi, vartojant Dr. Glenn's „Peace in the family“. Bandyk! Sutaizo M. Bevan, Plymouth, Pa. Klauskite pas savo kromininkus. Didelis procentas perkancziams.

Saliunas.

Geriausia lietuviams užeiga, kurs sveikiausias alus, geriausia degtinė ir cigarai isz pazios Havannos, su taboka sudaryti ir kosulį gydo. Kas netiki, tegul persitikrina. 501 Illinois ave. Zenon. Smilingis
E. St. Louis, Ill.

BRAVORAS.

(CITY BREWERY CO.)

Kuriame isdirba skaniau
sia, geriausia ir sveikiausia
ALU ELIU ir PORTERI

Po No 600 iki 612 Pearl str.

**ELIZABETH N. J
PETER BREIDT**

Locninikas.

Temykite motinos.

Po 25 metų tyrinėjimo ir prakti-
kavojimo szpitolose ir szejmynose.
Asz persiludijau koku budu gelbe-
ti publika. Asz turėjau tukstanczius
persilui tijimų, kaip baudavonė ma-
no naujo budo gydymo kroniszku li-
gu, ir specialiszka moteriu ir vaikų.
Nera szitoje szalije ir svetimose szal-
lise, kurs virsztyt mano buda gydy-
mo. Galite apsznekėti savo lochoje
kalboje arba aprasztyti norus ar rei-
kalavimus. Pribuk asabiszka jei
nemoki rasztyti savo kalboje, jei ga-
lima akzaminas dovanai. Idėk uz
2c. markę dėl utsakymo.

M. E. JACKSON, M. D.

P. O. Box 492

Office 246 Indiana Ave.

HAMMOND, IND.

Kas prisius 25 ct. paczto
markemis ant zemiaus padeto
adreso gaus puiku tautiszka
Paveiksla, tai yra D. L. K.
Keistuti su Byruta. Adresuo
kit teip

V. Kudarauckas,

Bx 234 Lawrence, Mass.

Sergekis

rudeninio perszalimo ir kosulio.
Jei temysi gerai, tai persilui-
dysi kad yra geriausias pagelbe-
tojas.

**Severos Balsamas
del plaucziu.**

Yra uztikrintas vaistas nuo kosu-
lio perszalimo ir plaucziu sustip-
rinimp. Permaino nusiminima
ir uzsidegima ir sustiprina orga-
nizma Preke 25 ir 50c.

**SEVEROS
St. Gothardo Aliejus,**

geriausia gyduole nuo nusidegimo, sutini-
mo, reumatizmo ir t. t. Visi pagria jo ver-
tyte. Preke 50 ct.

W. F. SEVERA.
MANUFACTURING PHARMACIST.
CEDAR RAPIDS, IOWA.

Severos gydiles yra gaunamos
pas A. Groblevski, 111 Main str.
Plymouth, Pa.

Zmijecznik'as.

Jeigu nori, idant aplaikitumei ver-
te tavo piningu ir palengvinima ant:
Romatizmo,

Skausma Galvos,
Skausma strėnu,
Skausma kaulu,
Skausma sprando,
Ir Traukulio

Tai nuekite in sztora, pas savo tautietj ir pareika
lauk ZMIJECZNIKO kuris yra padirbtas aptie-
koje dedes Groblevskio Plymouth'e, Pa. Paleng-
vins tau kozname karte.

Jeigu sergi ant:

Viduriu, Kepenu,
arba Kraujo.

Gerz EGIUTERRO No 1. prizelbes kozname
karte. Duodu paranka iszgydymo drugio, prie-
puolio ir gripo.

**JAIGU NORI GAUTIE TIKROS
TRAJANKOS**

Tai praszykie tosios ka Aptiekorius Groblevks
sudarė. Yra tai snderbta isz visokiu angalu ir
szakniu isz devyneriu dalyku sudetos isz 27. (kaip
tai sako syk po 27) ant svieto gereenes Trajankos
nesiranda

Aptiekorius Dede Groblevksis jan del kozno
zinomas, yra vienas garsingiansiu Aptieko-
rium tarp mezu tautos czional Amerikoje. Tel-
po-gi yra del kozno zinoma, jog vienas geras ap-
tiekorius zino ir zenklina daugiau kaip 10 dakta-
ru, nezine pagelboj esurignelos zmonijos Delto-
gi jeigu kada jus Dievas teiktusi dsilpetet kokia
liga, tai tnojans ausidukite ani rodos pas jiji.

Adresas:

ALBERT G. GROBLEWSKI

111 Main st. arba Box 1109
PLYMOUTH, PA.

W. Matusевичius.

Uzdėjan krantuvę visokių 'avorų kaip ant tai:
marezkinių, kalniertų naktazių, petnesų, viso-
zių ekrybėlių, pegal madą overkotų marezkinių ir
dar kitokių daigtų Teipogi laikau ir kriaucziszka
szapą sinviu drapanas dailiai ir pigiai. Lietuviai
jeigu einat pas zyda, geriaus eikit pas savo tautietj
112½ Main st. PLYMOUTH, PA.

Laiszkas

tn Woj. Groblewski, pabirkanta vaistu,
Plymouth, Pa.

Pequabuck, Conn. 19 lapkriczio
1901 m. Dabar asz, Vicentas Dobro-
volskis, padėkavoju labai graziai
Jums, brangus pone Grabliauckas,
uz Jus tokią didelę loską, uz
tokias geras gyduoles. Daneszu
Jums, brangus pone, kad priemiau
nuo Jus viską, kaip raszėte, ir radau
viską; pradėjau imti gyduoles, tai
kozna diena jau cziau, kad eina man
geryn ir jau neturiu tokių skaudėji-
mų kaip pirma turėjau ir ilgus cze-
sus kenziau. O dabar turiu nodieja,
kad jus ger s gyduoles labai didelę
man pamaczj suteiks. Tai labai, labai
dideljai dėkavoju, brangus pone
Grabliauckas.

Vincas Dobrovolskis.

50 YEARS' EXPERIENCE

PATENTS

TRADE MARKS
DESIGNS
COPYRIGHTS & C.

Anyone sending a sketch and description may
quickly ascertain our opinion free whether an
invention is probably patentable. Communica-
tions strictly confidential. Handbook on Patents
sent free. Oldest agency for securing patents.
Patents taken through Munn & Co. receive
special notice, without charge, in the

Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest cir-
culation of any scientific journal. Terms, \$3 a
year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.

MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

INOSKALTYKAI

Kapitalistai sako: kad ka darbininkai uzmano
ir veikia, tai tas yra nikkai.

Mus darbininkų kuopelė matydama jog musų
sunkiai uzdirbti pinigai tenka pavieniams kar-
cziaminkams. Taigi, uzdejome darbininkiszka
kacziamą, kur lietuviai po sunkaus darbo galės
sustiprinti savo spēkas.

Keleiviai prbuve isz kitu vietu gaus pas mus
meilingą priemimą ir prieteliszka rodą.

Lietuviu Pėkystes SALOONAS.
785 Bank str. WATERBURY, CONN.

**ZINGEIDU IR AKYVA
DĒL SVIETO.**

Tikrai vlenatinė gydykla ant už-
zeldinimo plauku ant praplikusių
galvu, teipgi į trumpą laiką sulaiko
plauku slinkimą.

Geriansia dantų gyduole: musų gy-
duole nustabdo Dantų skaudėjimą
keles minutes. Mes savo gyduoles
gvarantavojam. Preke tik 20c. Imant
6 bonkutes \$1.00. Siuncziam pacztu
ir į svetimas szalis. Budas kaip jas
vartoti yra parodytas keliose kalbose.
Norint gauti visą rodą su informaci-
je per laiszka adresavokit sziteip:
The J. M. BRUNDZA CO. Chemists
Box 2361. New York. U. S. A.

Boston Shoe Store

26 E. Main st. PLYMOUTH, PA

Mes katik gavome szviezių pavasarinų czeve-
ryku vyriszku, moteriszku ir vaikų, visi yra Juni-
jos darbo, parduodame uz visai pigę prekę. Tel-
pos-gi czeverykus dirbame ir ant apstelevimo.
Ateik ir pamėgint, o busi uzganėdintas.

VIDURINIAI SKAUDEJIMAI.

Ar yra jusų viduriai skaudami?
Ar turite galvos ir kepenų skau-
dėjimą, smirdantį atsikvėpimą ir
vėją pilvę? Ar yra jusų apetitas
blogas? Ar nejauciate sykiais
teip juog gyvenimas nėra mielas?
Saugokitės, nes szitie symptomai
zenklina blogus vidurius. Ka jus
nuo to darote? Ar laukiate kol
patys isz savės pasitaisys? Szitas
meginimas yra blogas, nes užpa-
vietrijimas ne yra juokai. Ar var-
tojate pavojingų arba ne kuriuos
isz tų garsinamų patentavų vaistu?
Pamiszlykite patys! Kaip gali kas
uzrasztyti jumis lekarstas nematęs
jusų. Prietami daugelis garsinamų
gyduolių yra padarytos ypatų ku-
rios vargiai ka žino apie tą lygą
kuria sako iszgydyse.

Kas jumis yra reikalinga tai gero
daktaro rodos; tokio daktaro ku-
ris specialiszka vidurinių ligų gy-
dymu užsiima. Tokiu vienatiniui
yra **DAKTARAS LEONARD
LANDES** ir jo OFFICE 134 E. 24
Str. NEW YORK N. Y., yra kas-
dien matomas iszgydymas yvai-
riausių vidurinių ligų.
Jo gydymas yra lochnas iszradymas
ir nē vienam nevalia imitavoti. Yra
tai greitas ir tikras gydymas. Jei
uztad sergate kokia liga, galite eiti
pas jį su tikra vilczia jog jis jus isz-
gydys. Viena ypata kurią **DAK-
TARAS LANDES** neseniai gydė
raszto sziteip:

„Ant rytojaus po atsilankimo
pas jumi, tas baisus skaudėjimas,
kuris manę kankino per szeszis
mėnesius visiszka prasiszalino ir
kasdien mano apetitas liko geres-
nis teip juog trumpame laike ga-
lėjau valgyti valgius katrie pirma
butų man pridare daug skaudėji-
mo Dabar mano viduriai yra vi-
siszka sveiki, dabar asz esmiu
linksmas kaip niekad nebuvau. Ju-
sų gydymas man per savo greitu-
mą labai patiko“. Atsiszaukite
szendien pas **DAKTARĄ LAN-
DES** o rytoj jusite geriaus ir koz-
nų sekanczią dieną jusite leng-
viaus, kol visi organai bus geriau-
siamie stovije; gislos pilnos kraujo,
jusų veidas pilnas sveikatos. At-
siszaukite dabar. Jei negalite a-
teiti, raszkykite savo kalboje. Jo
roda yra uz dyką koznam ir vi-
siems. Raszkykite arba ateikite.

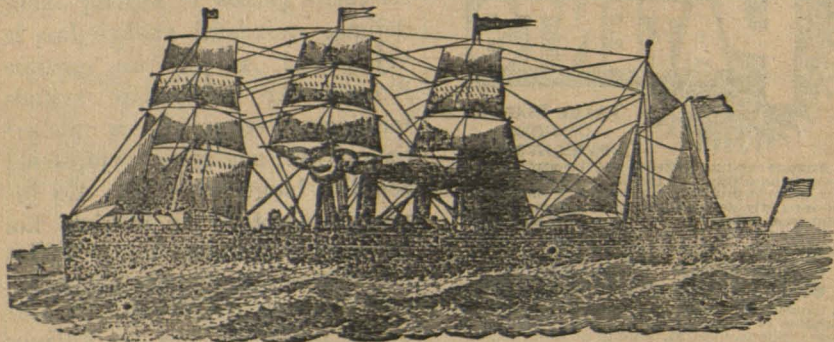
HOTELIS arba geriausia
užeiga dėl darbininkų ar sziaip žmo-
nių. Kurie norite szj bei tą dasizi-
noti ir szalto aluczio Taurę iszsigerti
vyno ir visokių arielkų, ar cigarėlių
skanų užirukyti, ateikite pas:

Antaną Kalinaucką

18 N. Hancock st. WILKES-BARRE

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams, jog apsiemiau agentyste ant labaigerių linijų. Taigi parduodu Laivakortes ir siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiuncziu pinigus į Lietuvą ir į kitus krasztus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią užėigą dėl svetelių, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaszčius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit siteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Riners Side str. WATERBURY, CONN

PERSKAITĖS ATMINK!

KAZUNO TRAJANKA privalo rasti kiekvienoj lietuviszkoj szejmynoj dėl greito pareikalavimo laike ligos. **KAZUNO TRAJANKA** yra sudėta dabar popieriniam baksukije geltono kolerio ir pirkiami nuo szporninkų visados reikalaukit Kazuno Trajank s. Jeigu negalit gaut pas savo szporninką mano Trajankos, tai prisiusk money order ant 55 ct. o bus prisiusta per pacztą į trumpą laiką.

Kam sirgti Gumbo, skaudėjimu po krutine
arba panaszios ligoms, kada Kazuno Gumbo-Kura netik ka apmalszins ligą, bet ir praszalins į trumpą laiką. Kasztuoja \$1 00, su prisiuntimu per pacztą \$1.25 ir bus greit prisiusta Gumbo-Kura susideda isz dviejų preparatų bonkutės vaistų ir tablets Gumbo-Kura No 1. tai yra labai geri vaistai moterims po palagu, nes skaudėjimą greit apstabdo, su prisiuntimu per pacztą kasztuoja tik 75 ct.

Luke's Rheumatic Cure.

Szitas preparatas yra isz bandytas ir daug žmonių yra iszsigydę isz ilgios sirgimo Reumatizmu. Užtikrinu, kad szitas preparatas praszalins Reumatizmą vartojant per atsakantį laiką, jeigu bus vartojama sykiu su *Expeller Linimentu* praszalins minėtas ligas. Prisiusk Money Order ant 1.50, o bus prisiusta į trumpą laiką per pacztą. Adresuok:

L. M. KAZUNAS, aptiekorius.
107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS

Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujasią madą, duoda drūtą ir gerą materiją ir už pigę prekę.
Teisposgi senus ant naujų perdirba.
Visi pas savo Tautietį.

HOTELIS

K. Strzeleckio,
276 E. Main str. Plymouth, Pa.

Užlaiko visokios degtinės, vyno, skanaus aluczio, puikiai kvopianzių Cigarų, ir reikale suteikia draugiszką rodą. Jeigu nori linksmi laiką praleist ir iszgirst skambinant ant fortepijano puikias melodijas, tai tik užeit pas **K. Strzelecki.**

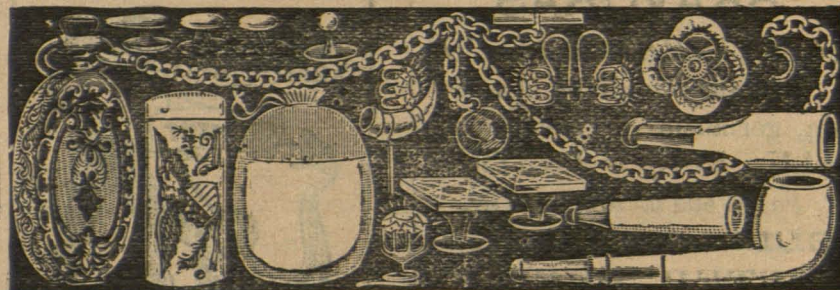
Lietuviu užėiga

Geriausė užėiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaipo tai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigus visas dalis svieto. Pardūdu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

Todėl nepamirszkit jog mano **HOTELIS** po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA.
Petras Lipavyczia.

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINIŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DPACGYSTĖS.
Prezidentas — V. Daukszys
332 Catharine st. Philadelphia, Pa.
Sekretorius — A. Ilgunas
449, 3-rd. Ave — Homestead, Pa.
Kasierius — A. Olszevskis
60 Sub-Sta. Chicago, Ill
Knygius — N. Olszinskas
825 St. Clair str. Cleveland, Oh.

DYKAI 11 puikių dovanų! Tokio pigumo dar niekad negirdėta! Ateikit pažūrēt, pažūrėjims nieko nekasztuoja!

Dabar mes paleidžiame turgan geriausių laikrodėlių: **TIKRA AMERIKISZKA**, 14k. su dvigubais paankuotais-luksztais, ausuke užsakamas ir austatomas, vyriszkas ir moteriszkas, su **TIKRA AMERIKISZKA MASZINERIJA**, pilnu akmenų, R E gvarantuotas, nikeliuotais viduriais, iszduodame rasztą GVARANCIJA ANT 30 METŲ; pagal iszveizda ir gerumą tokį laikrodėlį visados gali lyginti prie \$40 VERTĖS AUKSO LAIKRODELIO. Visiems puikių laikrodėlių mylėtojams mes duosime bėgyje 60 dienų puikius prezentus. 1 vieną marių putų PYPK E su didele galvuke ir gintarinu cibuku, vertės \$1.50; 1 gryną marių putų CIGARNICZIA, vertės 75c; 1 nikelinė briezūkams DEZUTE 25c; 1 dailų anksuotą DICKENS LENCINGELI su Cameo kabute, \$1.50; 1 puikią anksuotą SAUTE, \$1 00; 1 vieną porą puikių AUSKARIŲ da'mantais sodintu, \$1.00; 1 puikią SPILKA isz sodintą brangakmeniuis 40c; 1 porą paankuotų kolonikų su pamuterio virezais 40c; 1 porą rankovėms gzikų, su permuterine apaczia 25c; 2 kaloteriams gzikų, permuterio apaczios, 50c; ir 1 puikią į krutine sagutę su dailiu akmeniu 75c. Laikrodėlį ir 14 dovanų siuncziame C. O. D už \$4.98 apmokėdami teipgi ir expreso kasztas; siuntinį galite iszegzaminuoti ant expreso ir jei nepatikt, sugražinkite mums atgal musų kasztais. Kur nesiranda Expreso Ofisas, \$4 98 turi but prisiusti drauge su orderiu. Jeigu kas prisius pinigus drauge su orderiu, gaus dar extra dovaną puikių lenktinį RELI: daiktus mes pa-siuncziame tada per pacztą, uzregistruvę savo kasztais. Jeigu pirkt ant syk laikrodėlius gausi **VIENA LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI.** Paraszyk, ar laikrodėlį ar moteriszką. Jeigu moteriszka, tad vyriszko Dickens lencingelio mes pasiusime mote-riszką 30 coliq anksuotą Lorgnette lencingėlį. Raszyk szendien pakol iszpardavimas neiszszalbes-Atlas Jewelry Company, 1 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

SPAUSTUVE.

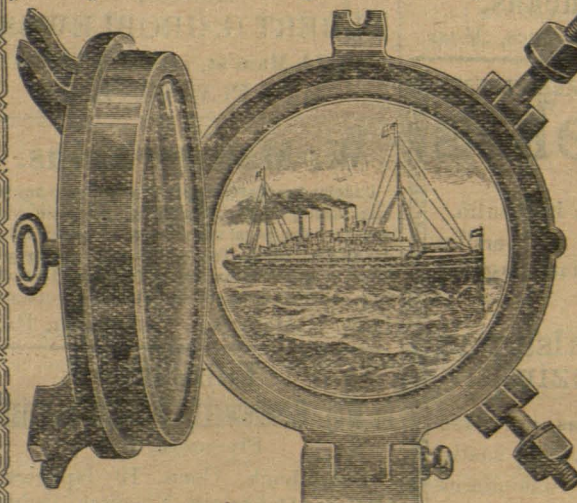
„Vienybes Lietuvninku“

224 E. Main Street, PLYMOUTH, PA.

Spausdinasi visokios knygos, konstitucijos dėl draugysezių, apgarsinimai, tikietai, bilos, gromatos ir kiti visoki darbai. Darbas atliekamas greitai ir pigiai.

PARDUODA LAIVAKORTES

* * * Ant visu kialiū geriausių ir greičiausių laivų * * *

Siunczia pingus į vi-sas svieto dalis greitai ir pigei. Norintis kad jo pinigai siuncziami į tėvynę neprazūtų ir kuo greičiausiai nueitų te-gul kreipiasi Po TOKIU ADRESU pas mumis

J J. Pauksztis & Co.

224 East Main Street, PLYMOUTH, PA.

AGENTAS

asekursvojiemo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ nū ugnies
GEO. GWILLIAM, agentas.
Main str. Plymouth, Pa.

Joe Harrio HOTELIS

103 E, Main ir kampo Eno str.
Szaltas alus, skani arietka, cigarai pirmos klasses
Teisposgi užkandžiai dovanai kas vakaras.
Jonas Drapiwskis Bartenderis.